

PARLAMENT DE CATALUNYA

Presidència
de l'honorable Sr. Lluís Companys i Jover

DIARI DE SESSIONS

Sessió del dia 16 de maig del 1933

SUMARI

A un quart de sis de la tarda s'obre la sessió, sota la presidència de l'honorable senyor Lluís Companys i Jover.

És llegida i aprovada l'acta de la sessió anterior, després d'unes manifestacions del senyor Rovira i Roure respecte d'un parlament que va pronunciar en la sessió de dimarts proppassat.

Ordre del dia:

Continuació de la discussió del dictamen de la Comissió sobre el Projecte de Llei creant un Institut contra l'Atur forçós.

En votació nominal, per 48 vots en contra i 6 en favor, és rebutjat el vot particular de la Minoria d'Unió Socialista que restà pendent en la sessió anterior. S'aprova l'article 10.

El senyor Fronçosa retira un vot particular de l'esmentada Minoria a l'article 11.

Per la Comissió, el senyor Mestres fa constar unes modificacions i supressions que s'introdueixen al mateix article.

Manifestacions dels senyors Vidal i Guardiola, Ruiz i Ponseti i Mestres.

Es suspèn la discussió, per a tornar l'article a la Comissió.

Continuació de la discussió del dictamen de la Comissió sobre l'Estatut Interior de Catalunya.

Manifestacions del senyor Espanya, de la Comissió, acceptant una esmena a l'article 71 signada pels senyors Bru, Bancells, Casademunt, Blasi i Farreres.

Intervencions dels senyors Ventosa i Calvell i Serra i Moret i Conseller Delegat.

Rectificacions dels senyors Serra i Moret, Conseller Delegat i Espanya.

Es llegeix l'article 71, tal com resta redactat definitivament, aprovant-se per unanimitat.

Així mateix es dona lectura a la nova redacció de l'article 83 i d'un vot particular de la Minoria de Lliga Catalana.

El senyor Rovira i Virgili contesta el discurs d'impugnació a dit article del senyor Ventosa i Calvell.

Parla el senyor Ventosa i Calvell.

Rectifiquen els senyors Rovira i Virgili i Ventosa i Calvell.

El senyor Ruiz i Ponseti explica el vot de la Minoria socialista.

Intervé novament el senyor Rovira i Virgili, de la Comissió.

Manifestacions dels senyors Duran i Ventosa i Rovira i Virgili.

En votació nominal és rebutjat el vot particular, per 36 vots contra 16; i en votació ordinària, amb els vots en contra de les Minories de Lliga Catalana i Unió Socialista, s'aprova l'article 83.

També és aprovat, en la seva nova redacció, l'article 73.

La Comissió accepta un article transitori que proposen els Diputats senyors Bancells, Blasi, Farreres, Casademunt i Bru.

Intervencions dels senyors Conseller Delegat, Ventosa i Calvell i Serra i Moret.

El senyor Tauler, per la Comissió, accepta les suggerències del senyor Ventosa i Calvell i proposa la redacció definitiva de l'esmentat article.

Resta aprovat l'article transitori.

Se suspèn el debat.

Continuació de la discussió del dictamen de la Comissió especial sobre el Projecte de Llei relatiu a la resolució dels conflictes derivats dels contractes de conreu.

Sobre el procés seguit dintre de la Comissió per a la redacció del dictamen, intervenen els senyors Abadal, Galés i Conseller Delegat.

En la discussió de totalitat, consumeix un torn en contra el senyor Serra i Moret.

Se suspèn el debat.

Ordre del dia per a la sessió de dimecres.

S'aixeca la sessió a dos quarts de nou menys tres minuts de la vetlla.

S'obre la sessió a un quart de sis de la tarda, sota la presidència de l'honorable senyor Lluís Companys i Jover.

Al banc roig hi ha els honorables senyors Consellers de Governació, de Cultura i de Treball i Obres Públiques.

Es llegida l'acta de la sessió anterior.

El Sr. PRESIDENT: S'aprova l'acta?

El Sr. ROVIRA I ROURE: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Rovira i Roure.

El Sr. ROVIRA I ROURE: He demanat la paraula per tal de fer un aclariment en relació a unes paraules recollides al DIARI DE SESSIONS del propassat dimarts, ja que hi consta una frase que podria tenir una doble interpretació. Quant a la interpretació veritat, naturalment que no cal aclarir-ho, però com que un periòdic d'ahir hi donava una interpretació errònia, crec necessari fer aquest aclariment. Jo vaig dir que tenia la dissort d'haver-me de guanyar la vida fent de periodista i d'advocat, però el que no vaig dir és que constituís per a mi una dissort el fet d'exercir com a advocat i com a periodista. La dissort es referia al fet d'haver-me de guanyar la vida, però per a mi els dos afers que tinc com professió, són els més volguts, i mai no pot constituir per a mi una dissort ni el fer de periodista ni el fer d'advocat. Així desitjo que consti al DIARI DE SESSIONS.

El Sr. PRESIDENT: Constarà en l'acta aquest aclariment del senyor Rovira.

ORDRE DEL DIA

Continuació de la discussió del dictamen de la Comissió sobre el Projecte de Llei creant un Institut contra l'Atur forçós

El Sr. PRESIDENT: En la sessió anterior, quedà pendent l'article 10 i un vot particular de la Minoria socialista. S'ha de passar a votació el vot particular. Comença la votació.

El Sr. VALLÈS I PUJALS: Podria tornar-se a llegir l'article per tal de saber el que votem.

El Sr. PRESIDENT: Es el vot particular. Llegeixi's (El senyor Secretari el llegeix.) Doni's compte de l'article. (Es llegeix.) Es posa a votació el vot particular.

(Entra l'honorable senyor Conseller de Justícia i Dret.)

(En votació nominal és rebutjat el vot particular, per 48 vots contra 6.

(Han votat a favor del vot particular els següents senyors Diputats:)

Sr. Lloret.
Sr. Comorera.
Sr. Fronjosà.
Sr. Ruiz i Ponseti.
Sr. Serra i Moret.
Sr. Guerhard.
(Han votat en contra els següents Diputats:)
Sr. Selves.
Sr. Coromines.
Sr. Gassol.
Sr. Battestini.
Sr. Bilbeny.
Sr. Blasi.
Sr. Bru.
Sr. Casademunt.
Sr. Cerezo.
Sr. Cunillera.
Sr. Dalmau.
Sr. Fàbrega.
Sr. Farreres i Duran.
Sr. Folch.
Sr. Fontbernà.
Sr. Galés.
Sr. Guinard.
Sr. Ibars.
Sr. Lluhi.
Sr. Magre.
Sr. Mestres.
Sr. Mora.
Sr. Riera.
Sr. Rossell i Vilar.
Sr. Sellés.

Sr. Sauret.
 Sr. Serra i Hünter.
 Sr. Soler i Bru.
 Sr. Simó.
 Sr. Abadal.
 Sr. Carreres i Artau.
 Sr. Rovira i Roure.
 Sr. Sol.
 Sr. Tries de Bes.
 Sr. Vallès i Pujals.
 Sr. Ventosa i Calvell.
 Sr. Vidal i Guardiola.
 Sr. Casanoves.
 Sr. Duran i Ventosa.
 Sr. Tauler.
 Sr. Armendares.
 Sr. Companys (Josep).
 Sr. Arnau.
 Sr. Rovira i Virgili.
 Sr. Rouret.
 Sr. Dot.
 Sr. Companys.

(Entra l'honorable senyor Conseller Delegat.)

El Sr. PRESIDENT: Resta rebutjat el vot particular. S'aprova l'article 10. Article 11. Hi ha un vot particular, que el senyor Secretari se servirà llegir. (El senyor Secretari llegeix el vot particular, que signa el senyor Fronjosà.)

El Sr. PRESIDENT: El senyor Fronjosà, signant del vot particular, vol defensar-lo?

El Sr. FRONJOSA: Aquest vot particular ja no té aplicació, tota vegada que ha estat rebutjat el vot particular anterior.

El Sr. PRESIDENT: Així, retira el vot particular?

El Sr. FRONJOSA: Per força...

El Sr. PRESIDENT: El retira perquè no té aplicació, però el retira. Resta retirat el vot particular.

El Sr. MESTRES: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Mestres, de la Comissió.

El Sr. MESTRES: En l'article 11, la majoria de la Comissió ha acordat modificar-lo, treient els quatre representants d'organismes o entitats de caràcter econòmic-social; és a dir, que això resta fora de l'articulat...

El Sr. PRESIDENT: La Comissió ha acordat modificar l'article 11 treient aquest paràgraf que acaba de dir el senyor Mestres, no és així?

El Sr. MESTRES: Sí, i, a més, modificant el segon paràgraf en el sentit que en lloc d'«entitats o organismes autònoms», digui «corporacions públiques o organismes oficials».

El Sr. VIDAL I GUARDIOLA: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Vidal i Guardiola. És una modificació de l'article; si es creu que s'ha de tornar a retirar o no...

El Sr. VIDAL I GUARDIOLA: No, no és per això. Efectivament, el senyor Mestres, President de la Comissió, dona compte d'una manera molt acurada del que acaba de succeir a la Comissió, i subratlla aquesta això d'«acaba de succeir» perquè els que hi hem assistit gairebé no ho recordem amb detall, si no tenim ocasió de rellegir-

ho, quan es redactin tots aquests articles amb les correccions que la Comissió ha anat acordant introduir-hi. No recordem què és el que s'ha acordat; de manera que — jo no sé si és reglamentari el que vaig a suggerir a la Presidència i a la Comissió de Treball — si el Parlament tingués alguna altra tasca preparada, potser valdria la pena que tots aquests articles, des del 10 fins al 20, que han estat objecte d'examen aquesta tarda, es posessin en net segon les darreres redaccions, que podríem dir són el dictamen revisat de la Comissió, i els senyors Diputats, inclús els mateixos que formen part de la Comissió, podríem amb més facilitat assistir a la discussió i formular les observacions. Perquè el senyor President ha fet ara una indicació que jo recordo que correspon al peu de la lletra a allò que ha acordat la Comissió; però no poden estar — encara que sigui un President tan consciencios com és el senyor Mestres — no poden estar a la memòria del senyor President; perquè el dia de demà, o més tard, ens trobaríem amb un altre article on hi hagi modificacions de més importància que no restin ben consignades. Jo crec que valdria la pena que tots aquests articles, del 10 al 20 — això es pot fer en mitja hora o tres quarts — es posessin en net i es repartissin. Si ara el Parlament té una altra tasca, seria adient entrar a aquesta altra tasca i després discutir els darrers textos de la Comissió, de l'article 10 a l'article 20, que són els que avui han estat objecte d'examen.

El Sr. MESTRES: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Mestres.

El Sr. MESTRES: El senyor Vidal i Guardiola ja ha dit que eren transcripció exacta del que havia acordat la Comissió, és a dir, que no crec pas que s'hagi de desviar la meua memòria, perquè tothom ha pogut prendre nota del que s'havia acordat aleshores. Naturalment, si el Parlament creu necessari que es reparteixi a tots els Diputats la nova redacció de l'article, jo m'he de rendir el que acordi el Parlament.

El Sr. PRESIDENT: No pot ésser això un acord del Parlament. Es un procediment per a donar més eficiència a la discussió.

El Sr. VIDAL I GUARDIOLA: Això mateix.

El Sr. PRESIDENT: Si és que hi ha algun senyor Diputat que cregui que una modificació verbal per part d'un individu de la Comissió pot després originar confusió de redacció, més val abstenir-se de donar per aprovat l'article; ara, si és que els senyors Diputats creuen que és una modificació tan lleugera que està ja dins de l'ànim de tots, aleshores podríem continuar les nostres tasques.

El Sr. VIDAL I GUARDIOLA: Demano per parlar.

El Sr. RUIZ I PONSETI: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Vidal i Guardiola.

El Sr. VIDAL I GUARDIOLA: Per a posar un exemple pràctic en relació a aquest article 11. El senyor President de la Comissió de Treball

em guardarà de mentir si li recordo que, quan ens hem separat, quan hem acabat la discussió d'aquest article 11, ens ha dit que volia pensar-s'hi en quant a la seva persona i companys de Majoria i si el millor era fer un canvi parcial de redacció d'aquest article, que és el que acaba d'exposar — em refereixo al paràgraf segon — o si, com proposàvem nosaltres, el millor era suprimir-lo; i ara tinc molt de gust en sentir dir al senyor Mestres que aquesta decisió que havia d'ésser objecte d'un estudi i consulta, ha estat presa ja, no sé quan, perquè ens acabem de separar en aquest moment. Llavors vol dir que s'ha decidit no fer la supressió que proposàvem nosaltres, sinó senzillament una modificació.

El Sr. PRESIDENT: El senyor Ruiz i Ponseti havia demanat la paraula.

El Sr. RUIZ I PONSETI: Aquest article 11 considerem nosaltres que és un dels més importants, per no dir el més important d'aquest Projecte de Llei, perquè és el que senyala la composició que ha de tenir l'Institut. Nosaltres havíem presentat dues esmenes. Ara, realment, hem passat per la taula a recollir les esmenes perquè quedem en el dubte de si estan incorporades en la nova redacció o no hi estan. Crec que davant d'això, el millor seria que es repartís la nova redacció de l'article per escrit, i nosaltres, després de pensar-hi, presentaríem en tot cas les noves esmenes que tenim el dubte de si s'hi poden presentar.

El Sr. MESTRES: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Mestres.

El Sr. MESTRES: Davant les observacions de les respectives Minories, crec jo que pot tornar a la Comissió perquè prengui estat definitiu, que portarem a la discussió del Parlament avui mateix.

El Sr. PRESIDENT: Resta, per tant, suspena aquesta discussió.

Continuació de la discussió del dictamen de la Comissió sobre l'Estatut Interior de Catalunya

El Sr. PRESIDENT: Articles 71 i 83 reformats per la Comissió.

El Sr. ESPANYA: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Espanya.

El Sr. ESPANYA: Per a dir simplement que la majoria de la Comissió va acceptar, ja l'altre dia, l'esmena tal com venia redactada. Jo pregaria a la Mesa, si la té aquí, que la llegís, a l'objecte que tots els senyors Diputats en tinguessin coneixement. De totes maneres, nosaltres no tenim el criteri tancat respecte la redacció, de manera que admétem tota classe de suggerències per part de les Minories per a aclarir la redacció. El que volem, senzillament, és que no es tanqui la porta a la possibilitat de creació d'organismes autònoms que puguin viure en la forma que la llei pugui determinar en el seu dia, i que es puguin nodrir de fons de diferents procedències. Jo pregaria, per tant, dic, que es donés lectura a aquesta esmena per tal que les Minories puguin fer-hi les suggerències que creguin oportunes.

El Sr. SECRETARI: «Els Diputats que subscriuen tenen l'honor de presentar al Parlament la següent esmena a l'article 71:

''Es canviarà el final del primer paràgraf, substituint les paraules que vénen després d'*excepcionant les d'amortització, per les següents:*

''i les dels organismes autònoms creats pel Parlament, les quals es regularan d'acord amb les condicions que la llei determinarà''.

Palau del Parlament, 3 de maig del 1933. — Lluís Bru, Joan Bancells, Xavier Casademunt, Pere Blasi i P. Farreres i Duran.»

(*Entra al saló l'honorable senyor Conseller de Sanitat i Assistència Social.*)

El Sr. ESPANYA: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Espanya.

El Sr. ESPANYA: Aquesta és l'esmena que en principi va acceptar la majoria de la Comissió i que ara ratifico en nom de la mateixa. Com ja he dit abans, de totes maneres nosaltres admétem totes les suggerències de les Minories per a millorar, potser, la redacció amb les aclaracions que aquí es creguin oportunes, de manera que jo demanaria a les Minories, que precisament varen dir que no podia acceptar-se de cap manera aquesta esmena, que diguessin el seu pensament i el seu criteri per veure si arribem a una conformitat.

El Sr. VENTOSA I CALVELL: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Ventosa i Calvell.

El Sr. VENTOSA I CALVELL: Crec que en el fons no hi ha una veritable discrepància entre el pensament que ha inspirat aquesta esmena i el nostre pensament. Uns i altres estem conformes en què no poden existir Caixes especials, és a dir, comptabilitats separades, caixes distintes de la Caixa general del Pressupost i de la Generalitat, perquè l'existència d'aquestes Caixes és incompatible amb el bon ordre de les finances. Ara bé, aquí hi ha hagut un equivoc entre el que són Caixes especials i el que són organismes autònoms. No crec que estigui en el pensament de cap de nosaltres que no puguin funcionar organismes autònoms. D'aquest cas concret, l'altre dia jo en parlava en discutir-se el Projecte de Llei de creació d'un Institut contra l'Atur forçós. L'Institut contra l'Atur forçós constitueix, en realitat, un organisme autònom, pot tenir ingressos procedents d'una subvenció atorgada en el Pressupost de la Generalitat i pot tenir ingressos d'altres diverses procedències. En quant representa l'aplicació de la subvenció de la Generalitat a la finalitat atribuïda a l'Institut, això no constitueix, en realitat, una caixa especial. Caixes especials són les que estan separades de la unitat del Pressupost, del conjunt de la comptabilitat de la Generalitat o de les finances de la Generalitat, i això entenem nosaltres que no pot existir. Continuant el que deïem dintre de la Comissió fa pocs moments, jo em permeto sotmetre al Govern i a la majoria de la Comissió una fórmula que consistiria en mantenir en el primer paràgraf el text tal com venia formulat i tal com venia redactat, sense que hagués suscitat ni la presentació de cap vot particular ni la presentació de cap esmena, i a continuació afegir: «Aquesta prohibició no serà obstacle per a la constitució i funcionament d'organismes autònoms d'acord amb la Llei.»

Crec que amb això resten complertes totes dues coses: la possibilitat que existeixin organismes autònoms i la prohibició de Caixes especials. La redacció de l'esmena tindria l'inconvenient que pressuposaria que en el funcionament de l'organisme autònom hauria d'existir una Caixa especial. Separat d'aquesta manera, crec que es poden conciliar totes dues coses. Amb la constitució i funcionament d'organismes autònoms, nosaltres hi estem tan interessats i els creiem tan necessaris com els pugui creure el mateix Govern. L'existència de Caixes especials creiem que al Govern tampoc no li ha de semblar convenient. Si fem compatible una cosa i l'altra, creiem que haurem respost a la finalitat que tots perseguim.

El Sr. SERRA I MORET: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Serra i Moret.

El Sr. SERRA I MORET: És per a manifestar que nosaltres no ens oposem a l'esmena redactada en la forma que l'ha anunciat el senyor Ventosa, tota vegada que es parteix ja de la vigència gairebé estricta del contingut d'aquest primer paràgraf de l'article 71, és a dir, com que no ve redactada aquesta esmena, jo la tinc a la memòria, però si no m'equivoco, senyor Ventosa, diu que aquesta prohibició no serà obstacle pel funcionament...

El Sr. VENTOSA I CALVELL: Per a la constitució i funcionament d'organismes autònoms d'acord amb la llei.

El Sr. SERRA I MORET: Això mateix. Nosaltres no ens oposem a aquesta redacció i hi estariem d'acord, perquè això no vulnera els nostres principis, que són els que hi hagi una unitat de pressupost i una unitat en el rendiment de comptes procedents o involucrats en el Pressupost general de la Generalitat. De cap manera, si la redacció és tal com la proposa el senyor Ventosa, es podria donar el cas que la Generalitat cedís funcions que li són pròpies i que nosaltres les considerem exclusives, a caixes autònomes que després no tenen obligació de rendir comptes o que els rendeixen d'una manera distinta de la general i formulària de la llei. Nosaltres entenem que poden existir organismes autònoms; no solament entenem que poden existir, sinó que creiem en la necessitat que existeixin en moltes ocasions, però que els seus ingressos, en quant afecten al Pressupost de la Generalitat, que quedin taxativament assenyalats en el Pressupost i consignats en el Pressupost fins quin punt i fins quina quantia afecten aquest Pressupost i que restin liquidats en quant siguin autònoms en el moment en què es lliurin les aportacions que la Generalitat faci a les caixes o als organismes autònoms. Però si entre la facultat d'establir arbitris o se'ls concedeix alguna facultat fiscal, aleshores nosaltres entenem que vénen involucrats en les funcions exclusives, pròpies i fonamentals de la Generalitat, i que aquestes caixes, si han de subsistir, o aquests organismes si han de subsistir en una forma autònoma, tenen l'obligació de rendir comptes dintre del Pressupost general de la Generalitat. Per consegüent, nosaltres no veiem cap perill en la fórmula proposada pel senyor Ventosa. El veuríem, sí, en la redacció que ha proposat la Comissió, o que accepta la Comissió, i que nosaltres voldríem veure canviada en aquesta altra forma, perquè això, al nostre entendre, no ofereix cap perill.

El Sr. CONSELLER DELEGAT: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Conseller Delegat.

El Sr. CONSELLER DELEGAT: D'aquest assumpte es va tractar ja en una altra sessió a la qual jo no assistia, i tinc molta satisfacció de què se'n tracti avui per a poder donar tota mena d'explicacions al voltant d'aquesta matèria i al mateix temps per a procurar desvanèixer tots els equívocs que hi poguessin haver i deixar les coses amb una claredat extraordinària, posant, com vulgarmert es diu, les cartes damunt la taula, explicant el fons del pensament i veient quines són aquestes diferències entre organismes autònoms i Caixes especials.

El naixement, l'origen d'aquesta esmena fou precisament — ho deia, ho endevinava així el nostre company senyor Ruiz i Ponseti en una intervenció anterior respecte a aquest punt — unes paraules que ell havia dit, que ell havia pronunciat, quan es tractava de l'Institut d'Atur forçós, en dir que aquest Institut potser es podia considerar anticonstitucional perquè l'article 71 de l'Estatut Interior prohibia la creació d'organismes tals com el mateix Institut. I nosaltres, que creiem que efectivament hi ha aquesta diferència marcada entre Caixes especials i organismes autònoms, no podíem exposar-ros a què per una interpretació restrictiva de la Llei, poguéssim després el Parlament impedir el desenvolupament d'una sèrie d'organismes que creiem beneficiosos per a l'economia i per al nostre país, o bé que, en canvi, si es feia pel vot de Majoria, poguéssim semblar aleshores que la Majoria no interpretava d'una manera fidel l'Estatut Interior i que immediatament després d'haver-lo votat ja cometia — acusació feta per una Minoria — una transgressió de caràcter anticonstitucional. Com que ens feien por ambdues coses, ens feia por que per una banda que es pogués barrar el desenrotllament d'aquestes institucions, i per l'altra que nosaltres no ténem un respecte, que sempre tindrem l'Estatut Interior com a norma constitucional del nostre país, aleshores vàrem posar les coses absolutament clares, i és per això que es va fer aquesta esmena, en la qual es possibilita la formació d'aquests organismes autònoms dintre del conjunt de la governació de Catalunya.

Ja ha dit abans el senyor Espanya, en nom de la Comissió, que en presentar aquesta esmena, nosaltres no ho fèiem amb un criteri tancat, no ho fèiem a base que s'hagués d'agafar aquest text exclusiu de l'esmena que nosaltres havíem presentat. És més, parlava el senyor Ventosa de la reunió de la Comissió, i a mi em plau fer públiques les manifestacions que jo feia allà dintre. Jo deia que si nosaltres sentíem dels representants autoritzats de les Minories una declaració en el sentit de què interpretaven aquell article 71 de manera que possibilitava la creació d'aquests organismes autònoms en la forma en què aquests organismes fossin creats pel Parlament, nosaltres amb aquesta aclaració ja en teníem prou, perquè mai, aleshores, es podria dir que interpretava d'una manera excessivament àmplia l'Estatut Interior. I si no es podia fer aquesta declaració, per part d'alguna de les Minories — i crec que les paraules que ha dit el senyor Serra i Moret, malgrat no estar molt lluny, però de totes maneres aquesta declaració no podrà fer-la perquè ja ha fet la reserva del cas en

què tinguessin arbitris aquests organismes — aleshores nosaltres hauríem de demanar que a l'Estatut Interior s'incorporés, o bé aquesta esmena, o bé una esmena semblant a aquesta, però que possibilités la constitució d'aquests organismes autònoms. Nosaltres creiem que aquest punt té una importància extraordinària; nosaltres creiem, per dir-ho així, que tota l'estructura, tota l'organització política d'un país, jo no diré que estribi exactament en aquest sol punt, però sí que té una relació, i val la pena, per tant, que ens en preocupem una mica i que el tractem un xic a fons.

Pariaré després dels exemples concrets, dels exemples reals, amb els quals es demostra la creació i funcionament d'organismes semblants al món, a Espanya i a la mateixa Catalunya, però abans de parlar-ne — no sols per allò que no es digui que és un recurs en referir-se a altres coses que ja existeixen —, jo voldria precisament, per a veure de portar al convenciment a l'ànim de la Minoria socialista, jo voldria primer enfocar el debat en un aspecte més de totalitat, en un aspecte, no d'un cas concret, sinó de la qüestió amb caràcter general, per a veure si podem arribar a posar-nos d'acord.

(Entra l'honorable senyor Conseller d'Agricultura i Economia.)

Jo veig aquesta concepció dels organismes autònoms com una necessitat obligada, com una conseqüència natural d'un procés de desmembrament de la sobirania de l'Estat com a òrgan únic i exclusiu que la vida moderna fa cada vegada més necessari. L'Estat modern procedeix, sense remuntar-nos molts anys enrera en la Història política, procedeix de les antigues potències, de la forma, podríem dir, centralitzada de concentració de poders de les monarquies en el començament de l'Estat Modern, però és evident que des d'aleshores han succeït una pila de fets que han portat com a conseqüència aquesta desmembració, aquesta disgregació, aquesta delegació, podem dir-ho així, del Poder. Per una banda han desaparegut factors coercitius, aquell prestigi màgic que tenia abans el Poder i que avui dia no existeix, la força mateixa, els atributs de la força que ho eren tot. Això ho podia fer la ignorància de les masses que deixaven que uns pocs poguessin governar tota la massa, tot el conjunt, però en canvi, han vingut una altra sèrie de principis, una altra sèrie de factors, que han fet més necessària aquesta desmembració, com, per exemple, l'ordenació econòmica que, modernament, cada vegada és més necessària i exigeix els seus òrgans. Per una altra banda, l'atendre una sèrie de necessitats de caràcter social. I, per fi, una complexitat burocràtica administrativa, cada vegada més gran, la qual cosa vol dir que és molt difícil aquesta descentralització de Poder en un organisme únic i exclusiu. A mi em dona la sensació que el procés evolutiu de la societat moderna, de la societat política moderna, el concepte de Poder, va precisament a aquest procés de desmembració de la sobirania, conservant una sèrie de graons i una sèrie de plans, i aleshores l'Estat, sense tenir aquell caràcter absolut de l'Estat de la concepció filosòfica alemanya, omnipotent i monstruosa, aleshores va delegant els mateixos organismes d'Estat que ell crea i que ell impulsa i estimula, tota una sèrie de funcions per a apropar-se més al poble; i quan nosaltres tenim aquest convenciment, creiem que no estem pas molt

lluny de la doctrina socialista, perquè, si és una realitat en uns països i més tard ho serà en altres, no podrà ésser mai a base d'aquest estat únic i exclusiu enfront del poble, sinó que haurem de fer una veritable estructura, una piràmide, amb la qual aquest Poder es vagi desmembrant, delegant a tota aquesta altra sèrie d'organismes. Així nosaltres, doncs, veiem aquesta concepció de caràcter general, i nosaltres sentiríem d'una manera extraordinària que, avui que fem el nostre Estatut Interior, li poséssim una barreira, li poséssim obstacles, de manera que no pogués el nostre poble desenrotllar totes les seves iniciatives en una sèrie d'instruments i organismes que aquests instruments i organismes li portessin, com a conseqüència, el facilitar la seva actuació, mai amb un centralisme absorbent, sinó fent tota aquesta sèrie d'organismes, cada un dels quals fos adient a les funcions que exercissin. I que això és així, m'ho fa semblar l'experiència que, petita o gran, que un pot tenir del que succeeix en el món modern. Nosaltres veiem en el món d'avui — no vull embrancar-me en l'erudició, que seria completament vana i allargaria extraordinàriament aquestes paraules — tots vosaltres em fareu justícia de reconèixer-ho, que avui dia l'estat del món, precisament, dona la forma d'aquesta classe d'organismes, cada un destinat al compliment d'aquesta funció. I més diria jo encara, precisament dirigint-me a la Minoria socialista, que aquests organismes són més esplendorosos en totes aquelles funcions de caràcter social, i més encara podríem dir, ja que això té relació amb el problema de l'atur forçós que s'està paral·lelament discutint aquí, que trobarem tants exemples com es vulguin d'organismes destinats a atenuar, a alleugerir l'atur forçós, que tenen aquest caràcter autònom, apartat completament de la funció absorbent de l'Estat. De manera que és una situació aquesta del món actual, que respon a un procés llarg i a un procés explicable, i que fa que avui tingui aquest desenrotllament d'organismes de caràcter autònom que tenen al món una importància cada vegada major, i que jo he de dir que en els països socialistes el desenrotllament d'aquests organismes — no diré que sigui major — té molta importància. Per altra part, no és solament en el món que passa aquest problema, sinó també a Espanya i també a Catalunya. Tenim, per exemple, Espanya — com deia el senyor Ruiz i Ponseti en la seva primera intervenció de l'altre dia, que jo no vaig sentir, però que he tingut molt de gust en llegir el DIARI DE SESSIONS — que ha estat a punt de posar-se un precepte semblant en la Constitució espanyola. La Constitució espanyola, que té una rigidesa també gran en el sentit de finances, una de les coses que no es posarien en aquest precepte, era el fet de poder possibilitar també aquesta creació, aquesta funció d'organismes semblants, i nosaltres veuríem que a Espanya trobem organismes d'aquesta mena, però amb gran abundor; per exemple, nosaltres — aquí se cita, ho cità el meu company senyor Casals — tenim l'Institut Nacional de Previsió, que exerceix una obra de caràcter social ben àmplia, que té, diríem, aquest caràcter; tenim una sèrie d'organismes de caràcter econòmic que perceben arbitris, a més de poder tenir subvencions, i tenen també aquest caràcter d'organismes autònoms, havent de remarcar en aquest aspecte un fet que tinc molt d'interès en subratllar, perquè representa un major respecte a la sobirania parlamen-

tària que aquesta esmena representa, del que ha succeït darrerament, i és la creació del Comitè Seder, que té precisament una funció molt profitosa a complir, que és probable que donarà una tasca amb veritable benefici per a la indústria sedera, però que té el fet d'ésser creat per Decret, quan nosaltres diem en aquesta esmena que aquests organismes autònoms solament podran ésser creats pel Parlament. Jo remarco aquest fet, per a demostrar que els organismes existeixen i que en aquesta esmena hi ha un major respecte al Parlament en el fet de què parlàvem, que aquests organismes no puguin ésser fets per Decret, sinó en forma reglamentària.

Si prescindim dels organismes creats a Espanya, nosaltres veurem que amb una aplicació restrictiva d'aquest article 71, en la interpretació que se li vol donar, hi haurien moltes entitats nostres que en realitat no podrien existir. El company Casals parlava l'altre dia de la Casa de Caritat. Semblant al cas de la Casa de la Caritat, podríem parlar d'altres casos; molta part de l'Assistència Social està feta d'aquesta manera. Els Hospitals tenen subvencions i constitueixen en certa manera, no exactament així, uns organismes autònoms; la Caixa d'Estalvis de la Generalitat és d'aquest caràcter. En altres branques, per exemple, en la mateixa Cultura, nosaltres veiem que hi han organismes absolutament autònoms, com són l'Institut d'Estudis Catalans, la Junta de Museus, que estan exactament en aquest grau d'autonomia que els permet complir llurs funcions sense haver de témer la rigidesa de l'Estat. I també vull posar un altre exemple, perquè es vegi el perill que podria haver-hi ara, tancant impremeditament d'una manera completa la possibilitat de desenrotllament d'aquests organismes que tan profitosos poden ésser. Per exemple, estem debatent en aquests moments el cas de l'autonomia universitària; la Universitat autònoma, amb tota la jerarquia intel·lectual, que pot representar un cas més del que parlem, i encara diré més, que és molt possible que aquesta dissort en la forma com quedà redactat en l'article de l'Estatut que fa referència a l'ensenyament primari nosaltres veiem que en l'horitzó una de les formes de corregir aquesta injustícia seria precisament, en una forma o altra, per exemple, un règim de patronat o una cosa semblant, que permetés recollir les possibilitats que hi ha en aquest article i en tot l'Estatut en aquesta matèria, i poder-li donar una bona sortida i una solució profitosa per a Catalunya. Ja veiem, per tant, com l'assumpte té una importància molt superior a ésser una qüestió purament de caràcter financer. No es tracta d'una qüestió de control financer, és tota una concepció de les formes de regular i estructurar els organismes de l'Estat el que a nosaltres ens ha impulsat a presentar aquesta esmena, a suggerir la presentació d'aquesta esmena, i creiem, per tant, que és un assumpte ja prou important perquè aquí hagi estat exposat amb claredat i extensament, i per a deixar ben demostrat que no es tractava d'una qüestió petita de detall, sinó d'importància, i que val la pena de tractar-lo a fons.

Dites aquestes paraules, tal com ha indicat el senyor Espanya en nom de la Comissió, nos-

altres mai faríem qüestió tancada de la redacció d'aquesta esmena. El senyor Ventosa i Calvell havia fet sobre aquest particular una suggerència. Aquesta suggerència del senyor Ventosa i Calvell, a la qual nosaltres ens havíem adherit des del primer moment, tenia solament el defecte, ara s'ha vist, en el sentit aquest de donar lloc a una interpretació que podia ésser tan restrictiva com el mateix article, des del moment que ha indicat el senyor Serra i Moret que ja ell creia que aleshores no podríem tenir arbitris. Nosaltres ens permetríem suggerir a la Comissió si volia tenir a bé admetre l'esmena del senyor Ventosa i Calvell, modificant senzillament el final, tornant-la a una forma semblant a la que era, i dient: «Aquesta prohibició no serà obstacle per a la constitució i funcionament d'organismes autònoms creats pel Parlament en les condicions que aquest determini», de manera que aleshores es salva allò del Parlament.

El Sr. SERRA I MORET: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Serra i Moret.

El Sr. SERRA I MORET: Ja s'ha vist que nosaltres no havíem formulat cap objecció a aquest article 71, perquè hi estàvem completament d'acord. En aquest article 71, i em permetré la llibertat de llegir-lo, es diu: «Hi laurà un sol Pressupost de la Generalitat on caldrà incloure totes les despeses i tots els ingressos. No es podrà fer ús, llevat dels casos d'excepció esmentats en el paràgraf següent, de Pressupostos extraordinaris ni crear comptabilitat ni Caixes especials, exceptuant les d'amortització, que podran ésser creades en les condicions que la llei determinarà.

Únicament podran ésser autoritzats els Pressupostos extraordinaris quan els motivin raons de justificada necessitat, per la majoria absoluta del Parlament, i estant suspeses les sessions en cas d'urgència, per un acord del Consell Executiu aprovat per la majoria absoluta de la Diputació Permanent del Parlament, requerida a aquest objecte. De l'esmentat acord, caldrà donar-ne compte al Parlament, tan aviat com aquest es reuneixi.»

Estàvem d'acord amb la redacció d'aquest article i creiem nosaltres que no impedia la creació i funcionament d'organismes autònoms que tinguessin dintre del Pressupost de la Generalitat una subvenció o un crèdit que permetés la seva existència, que pogués aquesta existència seva en l'ordre financer, ésser d'origen mixte, no solament de la Generalitat, sinó d'altres fonts d'ingressos que poguessin cooperar al seu funcionament. En això crec que no s'oposa la redacció de l'article tal com ve aquí feta; però el senyor Pi i Sunyer, amb la seva amabilitat de contestar les nostres observacions, ha exposat un criteri d'ordre general que no podem subscriure en absolut, perquè aquest criteri, que aparentment sembla que nosaltres hauríem de compartir, no el compartim per una raó que tot seguit entendrà el senyor Pi i Sunyer. El Poder de la Generalitat no pot diluir-se, al nostre entendre, ni pot segregar-se en el que podríem dir el seu aspecte vertical. Per constituir el que deia el senyor Pi i Sunyer, una piràmide, poden, en realitat, haver-hi organismes que cooperin al funcionament total de la Generalitat, però en un ordre ja horitzontal. És a

dir, que en un poder diluït, de fet, segregat, nosaltres no hi entràriem de cap manera.

Nosaltres creiem que l'Estat necessita la cooperació d'organismes autònoms, en molts casos, però per funcions perfectament delimitades, per funcions precises, que no siguin mai motiu de conflictes en aquest ordre de poders que és exclusiu i únic de la Generalitat. No sabem si aconseguirem explicar-nos bé, però creiem que el senyor Pi i Sunyer ens entendre perfectament. La Generalitat podria crear, si estigués dintre les seves facultats, organismes com el que ha esmentat per a la regularització d'una indústria, determinant la intervenció que la Generalitat tindria dintre d'aquell organisme i la manera com aquell organisme podria subvenir el seu sosteniment, però es tracta d'un procés d'ordre tècnic i és just que la Generalitat delegui les seves funcions i aquella part de poders que té sobre la regularització i vida d'una indústria o entitat econòmica, que delegui en personal tècnic o organisme d'ordre tècnic, com passa amb el Comitè de la Seda o amb el Comitè Cotoner o amb altres Comitès que puguin existir. Però això no pot entrar mai en conflicte amb els poders generals de la Generalitat o l'Estat, perquè les seves funcions estan perfectament delimitades, la seva vida està regulada, i de cap manera, de cap manera, pot aquell organisme intervenir en altres funcions de la Generalitat. Però si la Generalitat cedeix, i jo no voldria obrir cap vàlvula perquè pogués fer-ho, si la Generalitat cedeix funcions que li són pròpies, funcions de Govern, a organismes autònoms, aquests conflictes vindran; i aquests conflictes, no sols vindran en l'ordre financer, sinó en l'ordre administratiu. I pot ésser un d'aquests casos el de l'Institut contra l'Atur forçós. Sí, aquest Institut pot ésser un cas típic del que pot succeir, perquè si l'Institut té facultats — i no és que ara volguem fer la més petita oposició al Projecte, sinó tan sols posar una mena d'exemple —, perquè, al meu entendre, aquest Institut no pot ésser un organisme de caràcter tècnic, sinó que ha d'ésser un organisme de caràcter administratiu que pugui imposar la seva composició, no solament en una esfera privada, en una indústria determinada o activitat econòmica, sinó en ordre general; indubtablement que tindrà funcions que són pròpies del Poder de la Generalitat, i un organisme així forçosament haurà d'entrar en conflicte amb la mateixa Generalitat i amb organismes administratius com els Ajuntaments o amb els organismes intermitjos comarcals que puguin crear-se. Sí, indubtablement, cada organisme autònom que es creï i tingui aquest caràcter general, entrarà en conflicte amb els Poders constituïts i amb la representació de la Generalitat en alguns casos es considerarà per damunt d'altres organismes que tinguin un poder més limitat, com els Ajuntaments. I això caldria evitar ho, al nostre entendre. Cal tenir en compte que no tan sols es tracta de la qüestió de finances, que és molt important, perquè anant a les darreres conseqüències que podrien derivar-se d'obrir una vàlvula en aquest article, podríem arribar a una situació caòtica de les finances de la Generalitat. Però suposant que no s'arribés a cap extrem en l'ordre de la vida administrativa, ens trobarem amb conflictes constants que seran sempre una confusió de poders i una confusió per als ciutadans. Nosaltres, doncs, sense voler privar la vida als organismes autònoms que creiem necessaris i fins coadjuvants en l'obra del Govern de

la Generalitat, participem en gran part del criteri del senyor Pi i Sunyer, o sigui, que aquestes funcions d'ordre social poden diluir-se i l'Estat pot trobar cooperacions de molta eficàcia en totes les capes socials i en una sèrie d'organismes. I participant d'aquest criteri, creiem que ha d'existir una organització jurídica i, sobretot en l'esfera fiscal, un gran rigorisme, perquè no es pugui entrar en conflicte. Per consegüent, nosaltres, en aquest cas, acceptàriem la fórmula, la última fórmula que ha llegit el senyor Pi i Sunyer a última hora, quelcom modificada. L'acceptariem, si el senyor Pi i Sunyer estigués d'acord amb el que ha dit al principi, que bastava una declaració nostra en el sentit que la redacció d'aquest article, i sentat que aquest article no impedeix la creació d'organismes autònoms, nosaltres no tenim cap inconvenient en fer-ho. Nosaltres ja sabem que el Govern de la Generalitat és i serà gelós del compliment de la Constitució Interior. Això ja ho sabem, però també nosaltres podem creure que, malgrat el seu bon desig, algunes vegades i en algunes circumstàncies podria donar-se lloc, segons el que aquí acordéssim, a la creació d'una gran diversitat d'organismes, que vinguessin a dificultar l'obra del Govern de la Generalitat i la fessin gairebé impossible. Convé, doncs, evitar això, que amb l'existència d'aquest article està perfectament evitat. L'esmena que proposa darrerament el senyor Pi i Sunyer i que recull la del senyor Ventosa i Calvell, a nosaltres no ens fa cap mal efecte; és igual, perquè creiem que la integritat d'aquest article queda salvada.

El Sr. CONSELLER DELEGAT: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Conseller Delegat.

El Sr. CONSELLER DELEGAT: Fem ara ús de la paraula, no per atenció al senyor Serra i Moret — i amb molt de gust també intervindria en aquest sentit — sinó per a aclarir alguns punts de la intervenció del senyor Serra i Moret, que mereixen que es contestin amb el mateix caràcter de cordialitat amb què han estat exposats.

En aquest sentit voldríem referir-nos a dos punts. I així, diem en primer terme que no és la nostra intenció diluir ni segregat la sobirania. No; nosaltres hem dit estructurar i articular, de manera que això indica una vertebració, que no és en un pla vertical i després horitzontal, sinó que respon a aquella imatge de la piràmide que té les dimensions d'horitzontalitat i verticalitat. De manera que no és més que una articulació i estructuració dels organismes de l'Estat que col·laboren amb l'obra de l'Estat. Després hem de desfer una temença de què fóra convenient desvanèixer; i ens referim a la possibilitat que, segons deia, hi hauria intromissions i conflictes en les funcions del Govern.

Si es fixa el senyor Serra i Moret en el Projecte presentat pel Conseller de Treball i Obres Públiques, i en el que ha dictaminat la Comissió, veurà que això no pot ésser. I no pot ésser, perquè hi ha dues menes de funcions distintes: les unes privatives, com la realització d'obres públiques i convenis relatius a les activitats econòmiques o a la coordinació d'obres amb altres organismes, és a dir, tot això que deriva de la seva funció, i que no té característica de Govern. En

això l'Institut pot actuar d'una manera directa, però quan vénen qüestions que puguin ésser de Govern, com, per exemple, l'assumpte que s'ha debatut aquí amb motiu de la jornada de treball, la missió de l'Institut no és de Govern, sinó que és la de proposar al Govern, no havent-hi, per tant, duplictat de funcions de Govern, sinó funcions ben concretes; i és per això que acceptàrem amb gust, després de donades aquestes explicacions, aquesta redacció de l'esmena.

El Sr. ESPANYA: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Espanya.

El Sr. ESPANYA: Em sembla que ha quedat ben aclarida aquesta qüestió. La Comissió volia, precisament, donar a aquest assumpte la importància que tenia, i per això havia invitat les oposicions a què fessin aquestes suggerències que permetessin a la Comissió arribar a un criteri més o menys uniforme. Les explicacions que ha donat el senyor Pi i Sunyer, d'acord amb la substància del que deia el senyor Ventosa i Calvell, i, en certs aspectes, amb el que deia el senyor Serra i Moret, em sembla que dona la pauta per a arribar a una redacció que pugui ésser admesa per totes les oposicions. Jo demanaria al senyor President que donés lectura a l'article, tal com ha quedat redactat definitivament, i en el qual es té en compte precisament la redacció de l'esmena que proposava el senyor Ventosa i Calvell, modificada, en certs aspectes, per les paraules i per les manifestacions fetes pel senyor Pi i Sunyer, que, més que res, eren uns aclariments per a evitar aquest confusionisme de què abans es parlava.

El Sr. PRESIDENT: Doni's compte de l'article tal com ha quedat redactat últimament.

El Sr. SECRETARI: «Hi haurà un sol Pressupost de la Generalitat on caldrà incloure totes les despeses i tots els ingressos. No es podrà fer ús, llevat dels casos d'excepció esmentats en el paràgraf següent, de Pressupostos extraordinaris ni crear comptabilitats ni Caixes especials, exceptuant les d'amortització, que podran ésser creades en les condicions que la llei determinarà. Aquesta prohibició no serà obstacle a la constitució d'organismes autònoms creats pel Parlament en les condicions que aquest determini.

Unicament podran ésser autoritzats els Pressupostos extraordinaris, quan els motivin raons de justificada necessitat, per la majoria absoluta del Parlament i estant suspeses les sessions, en cas d'urgència, per un acord del Consell Executiu, aprovat per la majoria absoluta de la Diputació Permanent del Parlament, requerida a aquest objecte. De l'esmentat acord, caldrà donar-ne compte al Parlament, tan aviat com aquest es reuneixi.»

El Sr. PRESIDENT: S'aprova l'article tal com ha quedat redactat? (*Assentiment general.*) Queden retirades les esmenes i aprovat l'article tal com ha estat llegit. Article 83. Doni's compte d'aquest article. (*El senyor Secretari el llegeix.*) Hi ha un vot particular. (*Es llegeix.*) Té la paraula el senyor Rovira i Virgili.

(*Ocupa la presidència el senyor Casanoves.*)

El Sr. ROVIRA I VIRGILI: Senyors Dipu-

tats: L'altre dia el senyor Ventosa i Calvell va impugnar l'article 83 creient que podria ésser un obstacle pel nostre règim interior. Jo tinc la confiança que prescindint d'amor propi com demanava el senyor Ventosa que en prescindís la Comissió, podríem arribar a un acord. El senyor Ventosa i Calvell parteix, de bon principi, d'un mal entès potser en part degut a la redacció un xic defectuosa de l'article de l'Estatut Exterior que parla de la reforma d'aquest Estatut. Cal tenir en compte que una reforma d'un Estatut fonamental, bàsic, tant l'Exterior com l'Interior, no pot ésser feta al Parlament nostre ni pel Parlament de Madrid per una simple majoria.

Es evident que la forma clàssica de reformar un Estatut és la d'acudir al *quòrum*, la d'anar a una votació popular, però la tendència nova és prescindir d'aquest tràmit i amb un alt *quòrum* fer possible la reforma de les lleis fonamentals. El senyor Ventosa creia que el tràmit a seguir era l'indicat per l'article 18 de l'Estatut Exterior. Ell creia que en cas de reforma de l'Estatut Interior per iniciativa nostra, de Catalunya, caldria que ho proposés la Generalitat, que la proposa anés als Municipis pel *referèndum*, i que, per fi, el Parlament aprovés o no aprovés aquesta iniciativa, i a mi em sembla que aquesta tramitació és viciosa, és absurda, és inadmissible, perquè el natural és que quan el Govern de la Generalitat cregui que s'hagi de fer una reforma a l'Estatut, ho proposi directament al Parlament català, i quan el Parlament ho hagi aprovat, amb modificacions o sense modificacions, ha d'anar al *referèndum* popular. De manera que el tràmit tercer no és de Parlament, sinó de *referèndum*, i en aquesta forma no hi ha la possibilitat del conflicte de què parlava el senyor Ventosa i Calvell, o sigui que havent-ho proposat la Generalitat i amb els vots dels Ajuntaments vingui al Parlament i per un 40 per 100 de vots no s'aprovi. Per altra part, fixi's el senyor Ventosa en el fet que nosaltres mantenim per al nostre Estatut Interior el *quòrum* de les dues terceres parts per a la seva reforma, i en canvi el Parlament de Madrid podria aprovar una reforma de l'Estatut Exterior amb un simple vot de majoria, i no seria això natural. Cal tenir en compte també que hi ha dues vies per a reformar el nostre Estatut Interior: la via de Catalunya, com si diguéssim, per pròpia voluntat nostra, i la via de Madrid. Tots els articles i cada un d'ells, del nostre Estatut Interior, poden ésser reformats per una reforma de l'Exterior, de manera que es podria donar el cas que un Govern català proposés que el mandat del Parlament, en lloc d'ésser d'una durada de cinc anys, fos solament de quatre o de tres, i si això es fes per la via de Catalunya caldria el *quòrum* amb les dues terceres parts del nostre Parlament. En canvi, podrien introduir-se modificacions en l'Estatut Exterior dient que en lloc del màxim de cinc anys, fos de tres o de quatre anys, i per aquest camí tindriem reformat el nostre Estatut Interior. Em sembla que des del moment que s'estableix la possible intervenció del Parlament català i del Parlament de Madrid per a regular l'Estatut, ha d'haver-hi una simetria entre el nombre de vots que calen a Madrid i els que calen a Barcelona.

Ja comprenc que el senyor Ruiz i Ponseti, enemic de tots els *quòdrums*, vagi contra d'aquest, però aquest no és el cas de la Minoria de Lliga Catalana. Pensem que si es tracta d'una reforma que eixampli l'Estatut, el nostre Parlament no ha d'ésser un obstacle, l'obstacle estaria, en tot cas, al Parlament de Madrid; si nosaltres permetem donar només que la majoria absoluta per a l'aprovació d'una reforma, ¿amb quin dret, llavors, exigim a Madrid que hi hagi un *quòdrum* alt per a la reforma de l'Estatut? La més important, perquè no sigui rebaixada la substància autonòmica de l'Estatut nostre, consisteix en aquest *quòdrum* de tres quartes parts que cal al Parlament espanyol. Si nosaltres prescindim a Catalunya d'un *quòdrum* alt, no tindrem raó després si el Parlament de Madrid rebaixés el propi *quòdrum*. És per aquest conjunt de raons que nosaltres creiem que per a reformar l'Estatut, perquè el Parlament català hi doni la seva conformitat, cal aquest *quòdrum* de dues terceres parts. No es tracta solament de possibles conflictes entre l'eixamplament i la redacció de l'Estatut Exterior; hi poden haver problemes, qüestions, que afectin, no a l'aspecte autonomista, sinó a l'aspecte de dreta o d'esquerra o altres qüestions de tàctica o doctrinals, i aleshores, sense el límit que demanem nosaltres, sense el *quòdrum*, quan el Govern català tingüés propicis els Ajuntaments catalans, el Parlament de Madrid amb un sol vot de majoria podria reformar tot l'Estatut Exterior i tot l'Interior; de manera, que qualsevol reforma que es faci a l'Estatut Exterior repercuteix de seguida en l'Interior. Si deixem un *quòdrum* per al nostre, hi ha d'haver un *quòdrum* per al de Madrid. És per aquestes raons fonamentals que la Comissió manté el seu *quòdrum* i creu que, en fer això, serveix l'interès de Catalunya i la nostra autonomia. Res més.

El Sr. VENTOSA I CALVELL: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Ventosa i Calvell.

El Sr. VENTOSA I CALVELL: Jo no comprenc, senyors Diputats, l'interès que té el senyor Rovira i Virgili — jo dic el senyor Rovira i Virgili, perquè crec que és més ell que la mateixa majoria de la Comissió — en mantenir aquest article. En primer lloc, aquí estem discutint el Projecte d'Estatut Interior de Catalunya. El títol del qual parlem tracta de la reforma de l'Estatut Interior de Catalunya, i aquí hi posem un article que fa referència a la reforma del que se'n diu — jo crec que malament — Estatut Exterior de Catalunya; és a dir, l'Estatut aprovat per les Corts Constituents. ¿Per què hem de dir nosaltres aquí quins tràmits s'han de seguir per a la reforma de l'Estatut Exterior? ¿Si això ve ja determinat en la llei aprovada per les Corts de la República, que en el seu article 18 determina quins són els tràmits que han de seguir-se per la reforma de l'Estatut Exterior! I aquí es preveuen dos casos: el cas a, iniciativa de Catalunya, i el cas b, iniciativa de Madrid. Iniciativa de Catalunya. ¿Quines són les garanties per a la reforma de l'Estatut, per a la iniciativa de la reforma de l'Estatut Exterior de Catalunya? Iniciativa de

la Generalitat, aprovació del Parlament, *referendum* dels Ajuntaments de Catalunya. Jo crec que en què hi estigui conforme el Govern, en què hi estigui conforme la majoria dels Ajuntaments de Catalunya i en què hi estigui conforme la majoria dels Diputats, n'hi ha ben bé prou perquè podem tenir la iniciativa de reformar algun article de l'Estatut Exterior de Catalunya. Sinó, tant té que comencem pel *referendum* dels Ajuntaments, com que comencem pel Parlament; ens podem trobar sempre amb el mateix conflicte, en què hi hagi una tercera part de Diputats del Parlament de Catalunya que posi un obstacle infranquejable al desig general de la nostra terra manifestat pel seu Govern, manifestat pels seus Ajuntaments, manifestat per la majoria absoluta de Diputats del Parlament de Catalunya, de proposar al Parlament de Madrid una reforma en l'Estatut Exterior. Si una tercera part s'hi oposa, no ho podem proposar ni tenir cap iniciativa. A mi em sembla absolutament fora de lloc. Crec que hauríem de limitar-nos aquí a determinar com es pot reformar l'Estatut Interior, deixant per a la llei ja votada per les Corts Constituents els tràmits que han de seguir-se per a la reforma de l'Estatut Exterior. Que jo no entenc l'argument que formula el senyor Rovira i Virgili dient «¿i amb quina autoritat podem nosaltres demanar que a Madrid es necessiti el vot de dues terceres parts de Diputats per a la reforma de l'Estatut, si nosaltres no admetem el mateix principi i la mateixa limitació, per la necessitat de l'aprovació, pel Parlament de Catalunya»? Són dues coses totalment diferents. És evident que tractant-se d'una llei reguladora de l'autonomia de Catalunya, no pot ésser que les Corts de Madrid — que poden tenir i han tingut moltes vegades un sentit contrari — per simple majoria puguin variar-ho, perquè jo deia ja l'altre dia que no es tracta en realitat d'un règim federal, però és una llei en certa manera paccionada i, per consegüent, és evident que el Parlament general espanyol no pot modificar-la sense adoptar determinades limitacions. Ara, ¿és que hem d'adoptar la mateixa norma aquí a Catalunya? Evidentment que no, perquè és un assumpte interior nostre; el prendre la iniciativa de reforma, és un assumpte interior de Catalunya. Hi ha en la voluntat de Catalunya totes les garanties; no és com en el cas de Madrid, en què es necessita una garantia legal de limitació de *quòdrum* perquè es pugui fer una variació. Aquí, la garantia està en la voluntat del nostre poble, i tenim la voluntat de la Generalitat i la voluntat dels Ajuntaments, la voluntat de la majoria dels Ajuntaments, per a la iniciativa, i creiem que n'hi ha ben bé prou i que tot l'altre és fora de lloc i és pertorbador. Si malgrat aquestes raons, la majoria de la Comissió entén que ha de persistir en mantenir aquest article, nosaltres, com que ja haurem acabat els arguments en contra, amb els nostres vots en contra, la Majoria podrà aprovar-ho.

El Sr. ROVIRA I VIRGILI: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula la Comissió.

El Sr. ROVIRA I VIRGILI: He d'insistir

novament en els punts de mira exposats fa una estona. Diu el senyor Ventosa que no comprèn l'interès en sostenir això, i a mi em sembla que és d'un interès claríssim. Sense aquest article — que encara que hagi d'anar deslligat del títol, perquè no es refereix a l'Estatut Interior, té els seus motius —, sense aquest article, succeiria o podria succeir, que qualsevol Govern català que hi tingués interès podria reformar tot l'Estatut nostre, l'Interior i l'Exterior, a base d'un sol vot de majoria, cosa que fóra contrària a l'esperit de la reforma de les lleis fonamentals. L'Estatut Exterior, tal com està el mecanisme d'aquests Estatuts, influeix d'una manera directa sobre l'Interior, de manera que si nosaltres donem facilitats per a la reforma de l'Exterior, més que no pas per a l'Interior, fem possible la reforma per les raons que assenyalava. I posaré un cas ben clar al costat de l'altre ja citat. Suposem que ve un Govern català i demana la reforma de l'Estatut Exterior en el sentit que el President de la Generalitat no pot delegar. És evident que aquesta reforma influeix essencialment en el nostre Estatut Interior; que qualsevol modificació de l'Exterior repercuteix en l'Interior; de manera, que un Govern que no tingués prous vots en el Parlament català per a reformar directament el nostre Estatut Interior, podria aconseguir la reforma a base del procediment de reforma de l'Estatut Exterior. És per aquest motiu que no podem deixar aquesta porta oberta ni pels uns ni pels altres. No és obstacle, és garantia. Una llei fonamental cal perquè sigui reformada, o bé el sufragi popular general, el plebiscit, o bé un alt *quòrum* del Parlament. Si la intervenció que tenen en aquest afer els Ajuntaments catalans, la tingués el poble català — que fos un *referendum* popular, un plebiscit — aleshores sí que no caldria aquest *quòrum* del Parlament; ni aquest *quòrum*, ni cap; però nosaltres donem a aquest un dret de vet sobre els Ajuntaments, i a canvi d'això renunciem, per part del Parlament, a què calgui un alt *quòrum* per a reformar el nostre Estatut, el nostre i el de Madrid. Sense aquesta precaució fóra inútil dir, com diem al final d'aquest Estatut, que per a reformar-lo calen dues terceres parts de vots dels nostres Diputats, perquè, passant per Madrid, podríem aconseguir-ho amb un sol vot de majoria. Em sembla, doncs, interessant de poder marcar aquest punt; és pertinent, dintre de l'Estatut nostre, perquè es tracta de la votació del Parlament català, i encara que sigui de coses de l'Exterior, es tracta de reglamentar la funció que en aquest punt realitza el Parlament de Catalunya.

Més encara; tinguem en compte que en donar nosaltres aquest *quòrum* per a la reforma de l'Estatut Exterior, no fem sinó consagrar l'estabilitat del règim autònom, que nosaltres no podem estar exposats que en qualsevol moment, quan hi estiguin propicis el Govern de Madrid i el seu Parlament, pugui ésser reformat l'Estatut nostre sense aquesta aquiescència d'un alt nombre de vots del Parlament de Catalunya. Crec que les mateixes raons que hi ha per al *quòrum* de reforma interior, hi és per al *quòrum* per a la reforma exterior, i és per aquest motiu que la majoria

de la Comissió sosté aquest article sense que sigui qüestió d'amor propi ni de tossideria. Penso que mai aquest *quòrum* no serà cap obstacle quan es tracti d'ampliar el camp de la nostra autonomia, i, en canvi, pot evitar que Governis de tendència anticatalana reformin l'Estatut nostre recorrent al procediment de reformar l'Estatut Exterior. Es una porta que hem deixat oberta, i aquesta porta cal posar-la al nivell de l'altra. Qui vulgui reformar la nostra llei fonamental, que hagi de comptar amb un nombre important de vots; sense això, no tindria estabilitat el nostre Estatut ni el de Madrid. Aquests arguments em sembla que són prou per a mantenir l'article 83.

El Sr. VENTOSA I CALVELL: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Ventosa i Calvell.

El Sr. RUIZ I PONSETI: Demano per parlar.

El Sr. VENTOSA I CALVELL: Només per a fer notar una cosa. Crec que és una estranya obcecació la del senyor Rovira i Virgili en això. Precisament de l'article 18 resulta que en el cas *b*, és a dir, en el cas que la iniciativa vingui de Madrid, n'hi ha prou per a la iniciativa de la reforma amb la del Govern de Madrid i el vot favorable de la quarta part de Diputats de les Corts de Madrid; en canvi, aquí, per a prendre la iniciativa d'una reforma nosaltres, resultarà que necessitem els dos terços dels nostres Diputats. És a dir, que per a una iniciativa de reforma restrictiva de l'Estatut de Catalunya hi haurà totes les facilitats; per a una iniciativa de reforma extensiva de l'Estatut de Catalunya, en sentit autònomista, hi ha totes les restriccions. Si de totes maneres hi volem insistir, allà vosaltres.

El Sr. PRESIDENT: El senyor Ruiz i Ponseti havia demanat la paraula. Pot parlar la V. S.

El Sr. RUIZ I PONSETI: Senyors Diputats: Només per a explicar el vot de la nostra Minoria. Em sembla recordar ja que quan es va parlar l'altre dia d'aquest mateix article, vàrem fer notar la nostra coincidència amb el vot particular presentat per la Lliga Catalana. Efectivament, nosaltres considerem que aquest article del nostre Estatut Interior està realment fora de lloc. El primer que demostra que està fora de lloc és que en una primera lectura no hi ha absolutament ningú que l'entengui, perquè està en un títol, el títol VII, que diu «Reforma de l'Estatut Interior», i en tot el text de l'article 83 no es parla per res de l'Estatut; això vol dir que el lector creu que està dintre el títol que marca l'encapçalament, i, efectivament, està fora del títol que marca l'encapçalament. El sol fet que no hi hagi lloc en el nostre Estatut per a aquest article 83, crec que fóra suficient per a suprimir-lo i no parlar-ne més, perquè no parlant-ne queda sobreentès que totes les reformes de l'Estatut Exterior es faran de la manera que marqui el mateix Estatut Exterior, que és com es fa en tots els Estatuts del món, que el mateix Estatut marca com s'ha de reformar ell i no pas que un altre Estatut marqui com s'ha de reformar el primer.

Per totes aquestes raons, per considerar nosaltres absolutament illegal, a més, que en l'Estatut Interior volguem modificar tot el que diu l'Estatut Exterior respecte a la seva forma de modificació, és pel que

creiem que s'hauria de tenir en compte aquest vot particular de la Minoria de Lliga Catalana. Si el senyor Rovira i Virgili s'entossudeix en la seva posició, nosaltres no tindrem més remei que votar amb la Lliga Catalana.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula la Comissió.

El Sr. ROVIRA I VIRGILI: Em sembla que aquest problema, sense una prèvia reflexió, és quan es presenta obscur i que, en canvi, si ho mirem bé comprendrem el motiu de l'article 83. Pensem que l'article 18 de l'Estatut Exterior tal com està, senyor Ventosa, fixi's-hi bé, és inaplicable, exigeix unes normes, segurament una llei per a poder-lo aplicar; diu, per exemple, que hi ha d'haver la intervenció dels Ajuntaments, el *referèndum* dels Municipis, i no diu com es farà; si un vot per cada Municipi, o si per la majoria d'habitants de Catalunya, de manera que si hem d'aplicar aquest article hi ha d'haver una llei, unes normes, que el regulin. Això està bé, però com que el senyalament d'un *quòrum* per damunt del *quòrum* de majoria absoluta acostuma a ésser una cosa pròpia de lleis fonamentals i no ordinàries, és natural que en aquest Estatut Interior, que és una llei fonamental de Catalunya, marquem que en el cas d'intervenir el Parlament català en una iniciativa de reforma catalana de l'Estatut, això es faci per un *quòrum* igual al de reforma de l'Estatut Interior, perquè sense això, — i he de triplicar l'explicació de l'argument — ens exposem que qualsevol Govern català pugui reformar l'Estatut Interior pel camí de l'Exterior. Em sembla que això és natural i que la única cosa que es podria afegir a l'article 83 és que en venir el cas d'una d'aquestes iniciatives es dictin normes que puguin fer aplicable l'article 18 de l'Estatut Exterior. Res més.

El Sr. DURAN I VENTOSA: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Duran i Ventosa.

El Sr. DURAN I VENTOSA: Francament, sembla que aquí forcegem coses tan clares que el mateix senyor Rovira i Virgili ens està donant arguments a favor de la nostra tesi. Precisament per a no intervenir en aquesta discussió i no fer-la més llarga, no volia dir els arguments del senyor Rovira i Virgili, però que saltin a la vista. Diu: «Aquest Estatut podrà ésser reformat: a per iniciativa de la Generalitat mitjançant *referèndum* dels Ajuntaments i aprovació del Parlament de Catalunya.» És evident que això no és res més que una base, que per això és un Estatut i ha de venir una llei que reguli com es farà això. Si es necessiten uns determinats requisits per part del Parlament de Catalunya, serà quan es faci aquesta llei que ens dirà quins han d'ésser, com haurà de dir també en quina forma es regularà aquest *referèndum*. *Referèndum* per si sol no vol dir res. ¿Es calcularà pel nombre d'habitants que tingui cada Municipi, es donarà una majoria determinada a les antigues «províncies»? Serà una llei que haurà de regular-ho. ¿Per què hem d'anar nosaltres a prejudicar el que dirà aquesta llei per mitjà d'aquest article del *quòrum* posat en l'Estatut Interior que és — i perdoni'm la expressió — un pegat en un banc, que no té res a veure amb el que estem discutint de l'Estatut Interior? Si el senyor Rovira i Virgili, que em pen-

so que no és més que ell el que té aquesta opinió, si acceptés que es retirés aquest article voldria dir que el dia de demà que el Govern tingui per convenient el plantejament d'aquest problema, es formularà un Projecte de Llei que determinarà totes aquestes qüestions que aquí no fan més que nosa. I com que em sembla que hem donat tants arguments, crec que es dona el cas que el Parlament hagi d'acceptar aquesta, i no voldria que es molestés, mena de tossuderia del senyor Rovira i Virgili.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula la Comissió.

El Sr. ROVIRA I VIRGILI: Si el Parlament català té facultats evidentíssimes, no ja facultat, sinó necessitat d'elaborar una llei que dicti normes per a l'aplicació de l'article 18 de l'Estatut Exterior, és evident que pot posar en la nostra llei fonamental una base mínima, que és un *quòrum* alt per l'aprovació d'aquesta reforma, perquè assenyalar en una llei ordinària un *quòrum* per damunt de l'ordinari, un *quòrum* per damunt de majoria absoluta, no és propi. Aquest punt concret, és l'únic punt que és lògic que hi sigui a la llei fonamental de Catalunya. És per aquesta raó que el posem i és per aquesta raó que el mantenim. Res més.

El Sr. PRESIDENT: Així, la Comissió, sosté l'article?

El Sr. DURAN I VENTOSA: La minoria de la Comissió.

El Sr. GALÈS: No, la majoria!

El Sr. PRESIDENT: Va a posar-se a votació.

Diversos Srs. DIPUTATS de la Minoria de Lliga Catalana: Votació nominal.

(En votació nominal, és rebutjat el vot particular de Minoria de Lliga Catalana, per 36 vots contra 16.)

Senyors Diputats que han dit SÍ, votant, per tant, el vot particular:)

Sr. Abadal.

Sr. Carreres i Artau.

Sr. Duran i Ventosa.

Sr. Romeva.

Sr. Secanell.

Sr. Sol.

Sr. Tries de Bes.

Sr. Vallès i Pujals.

Sr. Ventosa i Calvell.

Sr. Vidal i Guardiola.

Sr. Ruiz i Ponseti.

Sr. Serra i Moret.

Sr. Martínez i Domingo.

Sr. Rovira i Roure.

Sr. Gerhard.

Sr. Casabó.

(*Senyors Diputats que han dit NO:)*

Sr. Pi i Sunyer.

Sr. Coromines.

Sr. Selves.

Sr. Mies.

Sr. Armendares.

Sr. Battestini.

Sr. Blasi.

Sr. Bru.

Sr. Canturri.

Sr. Casademunt.
 Sr. Casanelles.
 Sr. Cerezo.
 Sr. Comes.
 Sr. Companys (Josep).
 Sr. Cunillera.
 Sr. Fàbrega.
 Sr. Folch.
 Sr. Fontbernat.
 Sr. Galés.
 Sr. Guinard.
 Sr. Ibars.
 Sr. Lluhi.
 Sr. Magre.
 Sr. Mestres.
 Sr. Rossell i Vilar.
 Sr. Rovira i Virgili.
 Sr. Sellés.
 Sr. Sauret.
 Sr. Serra i Hünter.
 Sr. Soler i Bru.
 Sr. Simó.
 Sr. Tauler.
 Sr. Viadiu.
 Sr. Riera.
 Sr. Rouret.
 Sr. Casanoves.

El Sr. PRESIDENT: S'aprova l'article? (*Assentiment en la Majoria.*) Resta aprovat amb els vots en contra de les Minories de Lliga Catalana i d'Unió Socialista de Catalunya. Doni's compte de la redacció definitiva de l'article 73.

El Sr. SECRETARI: «Article 73. No podran ésser formulades esmenes al Projecte de Pressupost presentat pel Consell Executiu, que representin augments en les despeses previstes, si no van signades per vint Diputats i no s'hi consigna la manera de cobrir l'augment proposat, previ dictamen favorable de la Comissió de Finances. Per l'aprovació d'aquestes esmenes caldrà la majoria absoluta de vots de Diputats possessionats del càrrec.»

El Sr. PRESIDENT: S'aprova l'article? Resta aprovat.

(*Es dona lectura a la següent proposició d'article transitori:*)

«Els Diputats que subscriuen tenen l'honor de proposar al Parlament que s'afegeixi a l'Estatut Interior de Catalunya el següent article transitori:

Article transitori. Mentre no estigui realitzat íntegrament el traspàs de serveis de l'Estat a la Generalitat, no tindrà aplicació forçosa la part que fa referència a la data de presentació i a l'autorització de transferències dels articles 70 i 74 del present Estatut.

Palau del Parlament, 3 de maig del 1933. — Bancells, Blasi, Farreres i Duran, Casademunt i Bru.»

El Sr. TAULER: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula la Comissió.

El Sr. TAULER: La majoria de la Comissió accepta aquest article transitori, per la finalitat que ell conté. Això no vol dir que segons el curs de la deliberació no admeti la possibilitat de fixar un terme en lloc del caràcter indefinit que sembla que té aquest article transitori.

El Sr. CONSELLER DELEGAT: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Conseller Delegat.

El Sr. CONSELLER DELEGAT: Jo voldria donar unes lleugeres explicacions sobre la intenció i l'abast d'aquest article transitori. Ja en presentar-se el Projecte d'Estatut Interior es va manifestar que seria possible el donar una certa elasticitat al règim de finances en el període provisional que va des del moment de la promulgació de l'Estatut Interior al traspàs complet dels serveis. Tots vosaltres haureu pogut veure — el fet de les poques esmenes presentades a tots aquests articles de finances ho demostra — que ha presidit en la confecció d'aquests articles que fan referència a la part financera de l'Estatut Interior, un criteri d'extrema rigidesa. Tots nosaltres podem estar satisfets — em sembla que tota la Cambra ho estarà — perquè en el nostre Estatut Interior hem posat aquelles normes que permeten que l'administració financera s'hagi de fer sempre d'una manera rígida. Ara bé; aquest fet de què nosaltres portem a l'Estatut Interior aquesta rigidesa, ens planteja un problema, i aquest problema és el de l'elasticitat necessària en aquest període transitori i provisional, fins que el traspàs de serveis estigui fealtzat. Nosaltres ens trobem que en aquest període estem en un règim que no és encara el consolidat, que no és encara el definitiu, i que, per tant, pot haver-hi una sèrie d'imprevistos i pot haver-hi una sèrie de contingències que avui dia és impossible de saber exactament com es presentaran, que donen la necessitat de què es pugui aplicar aquest Estatut Interior en aquest període d'una forma elàstica. Sobretot, això té importància en el que fa referència a una cosa tan transitoria com és el pròxim Pressupost, el Pressupost del pròxim exercici. Es diu en aquest article transitori, que l'obligació aquella de presentar el Pressupost el dia 1.er de novembre, pugui ésser ajornada en el sentit de donar major amplitut a la confecció del mateix. Això té importància, com deia, en l'exercici vinent. Ens trobem nosaltres amb l'estiu i amb la tardor, en ple moment en què s'acabaran de realitzar o s'estaran realitzant els traspàsos de serveis de més importància financera, respecte a tot el conjunt de serveis que es traspassen, i aleshores, en aquells moments, un ajornament de quinze dies, de deu dies, de vint dies, d'un mes, pot tenir una importància decisiva en el fet de poder confeccionar el Pressupost de l'exercici següent, d'una manera més perfecta i completa, tenint en compte totes les contingències que el traspàs de serveis presenta. És per això que nosaltres havíem presentat aquesta esmena, que uns elements de la Majoria havien suggerit a la Comissió, que la Comissió amablement havia acceptat i nosaltres creiem que el principi que s'hi dicta pot ésser recollit perfectament per la Cambra, fent nostres les indicacions que feia el senyor Tauler en nom de la Comissió, de què una vegada salvades aquestes possibilitats de contingències imprevisibles, tampoc la Comissió, ni molt menys el Govern, farà qüestió tancada de la redacció, que permeti donar aquesta sensació de rigidesa, però, al mateix temps, de flexibilitats en aquest exercici per a la confecció del Pressupost vinent.

El Sr. VENTOSA I CAVELL: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Ventosa i Calvell.

El Sr. VENTOSA I CALVELL: Senyors

Diputats: L'esmena que es proposa, si fos acceptada tal com ve redactada, reduiria a res la rigidesa de què, amb raó, s'envania el senyor Pi i Sunyer en la redacció dels articles relatius a la regulació de les finances de Catalunya. L'esmena té dues parts: una relativa al Pressupost, i una altra relativa a les transferències de crèdit.

Respecte a les transferències de crèdit, hi ha un article, que és el 74, que, a judici meu, fa absolutament innecessari l'article transitori que es proposa. Diu l'article 74 que aquests crèdits «solament podran ésser esmerçats per als fins de la partida que assenyalés el Pressupost en el límit de la quantitat que s'hi fixi; no seran permeses transferències ni les ampliacions, sense autorització del Parlament».

I el paràgraf segon diu que quan estigui tancat el Parlament podran fer-se aquestes transferències amb autorització de la majoria de la Diputació Permanent, sempre que ho faci precis una necessitat financera urgent. Si es pot fer amb autorització del Parlament, i en cas d'estar tancat el Parlament amb l'autorització de la Diputació, l'article addicional no podrà tenir altre objecte que deixar al Consell Executiu amb plena llibertat de fer el que li semblés, sense necessitat de demanar ni l'autorització del Parlament ni de la Diputació Permanent. Jo no crec que això estigui en el pensament, ni en el propòsit del Consell Executiu ni de la majoria de la Comissió. Crec, per tant, que tot el relatiu a les transferències hauria de desglossar-se d'aquest article addicional.

Hi ha l'altra part relativa al Pressupost. En l'article addicional es proposa que fins que estiguin íntegrament traspassats els serveis de l'Estat a la Generalitat, no regeixi l'article que imposa al Consell Executiu l'obligació de presentar cada any un Pressupost al Parlament abans del 1.er de novembre. Al pas que portem, i de les possibilitats que existeixen de què el traspàs de serveis no s'hagi efectuat íntegrament fins dintre d'un any, de dos anys, de tres anys, no sabem el termini indefinit en què poden quedar alguns dels serveis que no estiguin traspassats, encara que ho siguin tots els altres, i això equivaldria a què, en realitat, el Consell Executiu no tindria obligació de presentar un Pressupost al Parlament, ni aquest tindria obligació d'aprovar-lo per tot un termini que fos indefinit. Això evidentment és en absolut inacceptable i contrari a totes les bones normes financeres.

El senyor Conseller Delegat deia: «Es possible que durant aquest primer any sigui necessari adoptar unes normes de certa flexibilitat perquè no s'hagi fet fins els darrers mesos de l'any el traspàs de serveis, i sobretot el traspàs d'ingressos que són necessaris per a formular un Pressupost d'ingressos i despeses en les condicions degudes». Jo crec que això no fóra obstacle perquè es complís l'obligació de presentar el Pressupost en el 1.er de novembre, perquè l'any passat encara estàvem molt més endarrerits, i es va presentar un Pressupost — que és el vigent —; el senyor Conseller Delegat féu totes les reserves que imposava la situació, i el Parlament l'apròva a consciència de què es tractava d'una obra transitòria,

fins que tingués lloc el traspàs de serveis. Aquest any pròxim podria fer-se de la mateixa manera. Ara, si fos necesarsi donar una certa elasticitat en el termini, allargant, per exemple, el de presentació, del 1.er de novembre al 1.er de desembre, és a dir, al darrer mes de l'any, jo no crec que hi hagués cap inconvenient en acceptar això, ajoinament que donaria una major flexibilitat a aquest primer exercici sobre la presentació del Pressupost.

Ara, el manteniment del principi de què el Pressupost hagi d'ésser presentat dintre d'aquest any, amb caràcter provisional, general o com sigui, i que hagi d'ésser aprovat, i en el cas que no ho pugui ésser, que es puguin fer les pròrrogues en la forma que el mateix Estatut Interior determina, no creiem que per part del Consell Executiu ni de la Comissió pugui haver-hi inconvenient. Nosaltres creiem que aquesta fórmula d'allargar aquest termini amb un mes, pot ésser important, pot donar una major flexibilitat per a l'obra de Govern, i per a la deliberació del Parlament, i per la nostra part no hi hauria cap inconvenient en fer-ho.

El Sr. CONSELLER DELEGAT: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Conseller Delegat.

El Sr. CONSELLER DELEGAT: En la meua primera intervenció no havia parlat de l'extrem de l'esmena que fa referència a les transferències de crèdit, perquè no li donava jo una importància considerable. Té raó el senyor Ventosa i Calvell quan indica que el fet que en l'Estatut Interior es digui que s'ha de portar al Parlament, aleshores, en realitat, dona el procediment per a fer-ho.

De totes maneres no era gens sobrerera l'esmena aquesta, de manera que estava bé haver-la presentat perquè permet, si no altra cosa — i és aquest el principal objecte de la mateixa — fer remarcar el caràcter d'excepcionalitat d'aquest any, i plantejant ja el problema a priori davant del Parlament, perquè en un moment de traspàs de serveis pel motiu d'existir aquest grau de coses imprevisibles de què parlava abans, és un moment en què mai les coses poden ésser fixades d'una manera apriorista perfectament, sinó que és completament necessària la transferència de crèdit.

A mi em basta — i em sembla que a la Comissió també — el fet que ja haguem fet en aquest moment aquestes manifestacions, de dir que en un règim de transició, mai pot haver-hi aquell perfeccionament en quant a les despeses i a les transferències, perquè nosaltres amb molt gust retirem aquesta part de l'esmena, convençuts que quan vinguin al Parlament una sèrie de transferències que siguin necessàries per aquest caràcter de provisionalitat que té la situació, el Parlament es farà càrrec de les contingències que porten en el règim financer. De manera que jo em permetria suggerir a la Comissió que, ja obtingut l'efecte necessari de fer constar des d'aquest moment el caràcter de provisionalitat, ells tinguessin l'amabilitat de recollir aquesta suggerència i retirar aquesta part de l'esmena.

En quant a l'altra part, no és absolutament el propòsit de la Comissió ni del Govern, el fet que nosaltres volguéssim, per aquest procediment, d'una manera dissimulada, evitar l'obligació de presentar un Pressupost. Nosaltres hem cregut sempre que era obligació inel·ludible i un propòsit ferm el presentar el Pressupost. Jo ja havia dit en la meua primera intervenció, que el que volíem era que en el moment més feixugós del traspàs de serveis, el que portés la Conselleria de Finances, fos quin fos el Govern que aleshores portés els assumptes, tingués les mans ben deslligades i pogués fer una obra més pràctica tenint en compte totes les circumstàncies. Ara bé, un termini, un ajornament d'un mes, com el que indicava el senyor Ventosa i Calvell, té a fi d'any un valor considerable. Jo crec — i em permeto altra vegada pregar a l'amabilitat de la Comissió que admeti la suggerència — que és veritablement acceptable aquesta suggestió feta pel senyor Ventosa, en el sentit de redactar-se aquest article addicional dient que en aquest pròxim exercici podria ajornar-se la presentació del Pressupost fins al 1.º de desembre.

I ara, darrerament, solament per explicar el per què d'aquest article transitori. Com que l'Estatut té unes normes fixes per a la seva reforma i és un text de caràcter constitucional, molt difícil de reformar i de prendre acords que el modifiquin, és per això que nosaltres hem cregut que, ja des d'ara, haviem d'anar a un article transitori per a no haver de fer modificacions en l'Estatut Interior.

El Sr. SERRA I MORET: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Serra i Moret.

El Sr. SERRA I MORET: No és pas per oposar-me al que proposa el senyor Conseller Delegat, però sí per fer algunes observacions que em sembla que no són sobreres.

El senyor Pi i Sunyer diu que accepta aquest termini o allargament fins a 1.º de desembre, i a mi em fa l'efecte que no es soluciona el problema que ha plantejat el senyor Pi i Sunyer amb motiu d'aquest article addicional. Ens fa l'efecte que pot ésser molt precís aquest termini d'un mes per a tenir una idea més clara del que ha d'ésser el Pressupost de la Generalitat per a l'any que ve, però que no estaran tots els problemes resolts a 1.º de desembre. Creiem que tots comparteixen la meua opinió, àdhuc el senyor Conseller Delegat, de què és molt difícil que pel 1.º de desembre ens trobem amb tot el traspàs de serveis fet i que puguem ja tenir una idea del conjunt del que ha d'ésser el Pressupost. Les coses estan prou retardades per a creure que el 1.º de desembre s'haurà modificat en molt la situació actual; i per consegüent, crec que l'esmena o no s'hauria d'acceptar, o si aprovéssim que hagués d'existir aquest article addicional, hauria de tenir una major amplitud. Però pensem que no fóra necessari aquest article addicional.

Nosaltres ens fem càrrec de què hi ha circumstàncies per damunt de la nostra voluntat i per damunt de la voluntat del mateix Govern; i ens fem càrrec de què en fer un Estatut Interior

hem de posar preceptes permanents i si és possible que no hi hagin excepcions en aquests preceptes. Creiem que el Govern de la Generalitat podria presentar en la data preceptuada, un Projecte de Pressupost que no seria perfecte possiblement, però que tampoc pot ésser-ho pel 1.º de desembre, perquè ens trobarem probablement en les mateixes circumstàncies a 1.º de novembre que a 1.º de desembre, o en circumstàncies poc variades, i en canvi aquest article semblarà que té una intenció que no té.

Mentre s'estava discutint aquest article addicional a mi se m'ha suggerit que ens trobàvem en les mateixes dificultats en què es varen trobar a les Corts Constituents en votar-se el Pressupost d'aquest any, perquè precisament es plantejava l'Estatut de Catalunya que significava moltes modificacions en el Pressupost que s'estava estructurant. I aquesta qüestió es va salvar amb un article addicional que es va posar a la Llei de Pressupost, facultant el Ministre d'Hisenda per a poder fer el traspàs en la forma i moment que fos necessari durant la vigència del Pressupost. Recordo que aquest article addicional del Pressupost va ésser molt combatut, però a la fi tots varen caure en la raó que aquestes circumstàncies extraordinàries no es podrien precisar en un pressupost. I com que el traspàs de serveis no és obra que es pugui realitzar en un termini molt just, sinó que és possible que es perllongui per molt temps, ja que les últimes coses que es traspassaran serà aquella part que afecta les finances per a dotar els serveis, perquè primer s'ha de saber la quantia dels serveis en la part que afecta els Pressupostos generals de l'Estat, i consti que totes aquestes dificultats probables les suggereixo sense esperit d'obstrucció al Projecte, sinó de donar facilitats al Govern. Però em fa l'efecte de què es podria prescindir d'aquest article i es podria presentar el Pressupost com fos, tan perfecte com sigui possible, amb aquella clàusula addicional que donés llibertat al Govern per a poder actuar segons siguin les circumstàncies que es vagin produint respecte al traspàs de serveis. I crec que tot això es podria subvenir en l'hora de votar el Pressupost, no hi hauria necessitat de posar un article addicional.

El Sr. CONSELLER DELEGAT: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Conseller Delegat.

El Sr. CONSELLER DELEGAT: La intenció que guiava en formular aquest article o esmena als que l'han presentada era ben clara i ja s'ha explicat abans. Són coses de caràcter pràctic, no són de caràcter ideològic, i així ho deia quan contestava al senyor Ventosa i Calvell i ho reitero ara en contestar al senyor Serra i Moret.

Que a últims d'any, en el moment de confeccionar el Pressupost, es pugui comptar amb l'ajornament d'un mes, té un valor, i un valor que jo crec considerable. Deia el senyor Serra i Moret que encara es realitzarà el traspàs de serveis; però no és sols el fet de la major o menor activitat en el traspàs de serveis, sinó el fet de comptar amb una major base per al final de l'exercici. Hi ha una altra cosa que també té el seu valor, i és que es poden fer previsions sobre el pròxim exercici, previsions molt més aproximades a base del rendiment que hagin donat

els ingressos dintre d'aquest exercici. I en aquestes condicions, si que té importància un mes per a la confecció del Pressupost del pròxim exercici.

La clàusula aquesta que indicava el senyor Serra i Moret de facilitar autoritzacions relativament àmplies, no sols nosaltres creiem que pot ésser una solució, és molt possible que no sols sigui una solució, sinó una necessitat en el pròxim exercici i en el Pressupost d'enguany. Se sap que hi han autoritzacions d'aquest caràcter, i creiem que poden figurar en el Pressupost de la Generalitat. Ara bé; nosaltres creiem, i amb això no voldríem donar caràcter de rigidesa, que quan menys es facin aquestes autoritzacions millor. De manera que crec que la Cambra estarà d'acord amb mi en què convé reduir en tot el possible allò que siguin autoritzacions vagues. I si nosaltres tenim més temps per enfocar un Pressupost precís, em sembla que serà amb avantatges a allò que pugui representar fer ús d'autoritzacions vagues. A mi em dóna la impressió de què un article de caràcter tan absolutament transitori no ha de figurar en el text definitiu de l'Estatut. Facilitarà l'ordenació financera del pròxim exercici i no representa cap mal haver-lo votat.

El Sr. SERRA I MORET: En el meu esperit no hi havia més que donar facilitats al Govern.

El Sr. CONSELLER DELEGAT: Sí, sí. Reconegut en absolut.

El Sr. TAULER: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula la Comissió.

El Sr. TAULER: La majoria de la Comissió en acceptar l'article transitori que s'ha llegit, creu que ha indicat la possibilitat i la conveniència de què es fixés un termini. Aquest termini pot respondre a la suggerència del senyor Ventosa i Calvell, suggerència que ha acceptat el Conseller Delegat, i a la qual, en rigor, tampoc fa gran oposició el senyor Serra i Moret. Així és que a la Comissió li plau acceptar aquesta suggerència i portar-la dintre d'aquest article transitori, modificant quelcom la redacció. Proposant una modificació en un sentit que digués que «Durant el present any, com a cas excepcional, en atenció al traspàs de serveis, podrà ajornar-se la presentació dels Pressupostos fins a 1.ª de desembre». I en aquest sentit la Comissió no té inconvenient en acceptar-lo.

El Sr. PRESIDENT: S'aprova així? (*Assentiment.*) Aprovat.

Continuació de la discussió del dictamen de la Comissió especial sobre el Projecte de Llei relatiu a la resolució dels conflictes derivats dels contractes de conreu

El Sr. PRESIDENT: Som en la discussió de totalitat. Té la paraula el senyor Serra i Moret.

El Sr. SERRA I MORET: Teníem entès de què el Conseller havia de parlar primer.

El Sr. PRESIDENT: Tingui en compte el senyor Serra i Moret que encara no ha estat demanada l'opinió del Govern per part de les Minories i, naturalment, el Govern no pot avençar-se. Però el Govern està degudament representat a

la Cambra i pot fer el senyor Serra i Moret les manifestacions que cregui convenient i el Govern parlarà en el seu temps.

El Sr. DURAN I VENTOSA: Ara sí que hi és, el Govern.

El Sr. CONSELLER DELEGAT: Sempre que hi ha un membre del Govern, aquest està present.

El Sr. PRESIDENT: Pot parlar el senyor Serra i Moret.

El Sr. SERRA I MORET: Senyors Diputats: De totes maneres m'hauria estat plaent haver pogut escoltar l'opinió autoritzada del senyor Conseller de Finances sobre aquest nou Projecte de contractes de conreu, o sobre la solució del conflicte promogut...

El Sr. CONSELLER DELEGAT: Em permet un aclariment, precisament per atenció? En nom del Govern parlarà sobre d'aquest Projecte el senyor Conseller de Justícia i Dret, el qual ha indicat que apressaria el seu retorn a Barcelona; de manera que el divendres ja podrà intervenir en aquest debat.

El Sr. VENTOSA I CALVELL: Que se suspengui.

El Sr. PRESIDENT: És difícil suspendre el debat. A més, potser no seria prou parlamentari, i com sembla que les Minories tenen interès en saber si realment hi ha coincidència entre l'opinió del Govern amb el dictamen de la Comissió, crec que el Govern pot fer aquestes manifestacions.

Un Sr. DIPUTAT de la Lliga Catalana: No és això.

El Sr. PRESIDENT: Seguint l'ordre del dia, he de mantenir en l'ús de la paraula al senyor Serra i Moret.

El Sr. SERRA I MORET: Seria convenient ajornar aquesta qüestió, perquè es tracta d'un conflicte que no podem resoldre per nosaltres mateixos.

El Sr. PRESIDENT: Es tracta del dictamen de la Comissió que ja té estat parlamentari. No es discuteix sobre el primer Projecte, sinó sobre el dictamen de la Comissió, i en aquest dictamen els senyors Diputats poden fer les consideracions que creguin convenientes a propòsit de la seva actitud, i el Govern amb la llibertat que té dintre de la mobilitat parlamentària, podrà recollir allò que cregui oportú. Aquest és el mecanisme del règim parlamentari.

El Sr. SERRA I MORET: Indubtablement.

El Sr. ABADAL: Demano per parlar, per a una qüestió d'ordre.

El Sr. PRESIDENT: Permet el senyor Serra i Moret? El senyor Abadal ha demanat per parlar, per una qüestió d'ordre. Té la paraula el senyor Abadal.

El Sr. ABADAL: Jo crec que és interessantíssim, i fins que és indispensable, que hi hagi diàleg entre les oposicions i el Govern, i crec que és indispensable aquest diàleg no ja precisament per aquesta cosa que en diem règim parlamentari, sinó perquè dintre de la Comissió han succeït coses que no les crec absolutament parlamentàries.

Dintre de la Comissió es va presentar un Projecte de Llei format pel Govern, i aquest Projecte de Llei format pel Govern, que havia d'ésser la base de

la discussió dintre de la Comissió, perquè després de reformat o no reformat, vingués un dictamen de la Comissió al Saló de Sessions, no s'arribà a discutir, sinó que davant d'un dictamen del Govern, la majoria de la Comissió va donar una fórmula completament distinta, i si bé llavors s'aconseguí amb penes i treballs que se sentís a la Comissió el Conseller de Justícia i Dret, després d'això es va modificar més o menys el dictamen de la Comissió contraposat al dictamen del Govern, sense que s'escoltés el Govern.

Ara bé; des del moment que la Comissió no ha actuat en forma parlamentària i veiem que es porta l'assumpte aquí a la sala de sessions, és dintre d'aquesta sala que s'ha de discutir, ja que hi han hagut aquestes irregularitats en la Comissió, i haurem de veure com el Govern contesta a les manifestacions de les Minories, com s'hauria hagut de contestar en el si de la Comissió en el cas d'haver-se tractat l'assumpte com es tracta en tots els Parlaments.

El Sr. GALÉS: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el President de la Comissió, senyor Galés.

El Sr. GALÉS: Senyors Diputats: Les paraules del senyor Abadal han sorprès extraordinàriament la Presidència d'aquesta Comissió per quant tots els treballs realitzats dintre d'ella han estat portats a terme amb tot el nostre respecte als costums parlamentaris i amb tota la nostra cortesia envers les oposicions.

No sabem a què es pot referir el senyor Abadal quan parla de situacions antiparlamentàries dintre de la Comissió. El senyor Abadal no ha fet constar en absolut cap d'aquestes preteses situacions antireglamentàries, com pot constar en les actes de la Comissió, ja que aquesta Comissió — jo no sé si ho fan les altres — té les seves actes i en elles conta tot el que pugui interessar a tots els vocals de la mateixa.

Les paraules del senyor Abadal m'han sorprès, per tant, en parlar avui d'actuacions antireglamentàries en la Comissió, i com que això ens afecta i d'una manera especial als que tenim l'obligació i la responsabilitat de presidir aquesta Comissió, jo pregaria el senyor Abadal volgués concretar d'una manera precisa quines són les coses que la Comissió ha fet antireglamentàriament.

El Sr. ABADAL: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Abadal.

El Sr. ABADAL: En primer lloc, he de dir al senyor Galés que no es tracta de res que pugui significar descortesia, ja que aquesta la reconec; com pel que fa a nosaltres, ells han d'entendre que no hem obrat amb descortesia, respecte de la Majoria.

El Sr. GALÉS: Al fons de l'assumpte.

El Sr. ABADAL: Ho he dit abans molt clar. Entenc que un Projecte de Llei que va d'un Govern a una Comissió s'ha d'estudiar per aquesta Comissió article per article, veure allà on hi ha coincidències i veure en què es poden convèncer unes parts a les altres, per tal d'arribar a aquelles coincidències, i en cas de no arribar-hi, presentar els vots particulars i les esmenes que calguin.

El Sr. CUNILLERA: S'esperarà l'any que ve per a resoldre el conflicte!

El Sr. ABADAL: I dintre d'aquesta Comissió no hi ha hagut aquest examen de l'articulat, per a arribar a punts coincidents.

El segon dia a la reunió de la Comissió es va presentar per part de la majoria un dictamen contraposat, contradictori al criteri del Govern, i la Comissió digué llavors, per boca del seu President: «Aquesta és la fórmula de la majoria de la Comissió; si no hi esteu d'acord, presenteu vots particulars.» I llavors jo vaig demanar que el menys que es podia fer davant d'un dictamen de la Comissió, contradictori amb respecte al Projecte de Llei del Govern, era demanar que el Govern assistís a la Comissió, perquè informés a la mateixa i perquè els components de la Comissió li fessin llurs observacions i es veiés on s'arribava després d'aquesta conferència que es tingué amb els representants del Govern.

Efectivament, amb treballs s'arribà a aconseguir això, gràcies no solament a la petició meua, sinó també a l'auxili que a aquesta petició hi donà el senyor Serra i Moret. Llavors, la Comissió es reuní amb el Conseller de Justícia i Dret i hi hagué un canvi d'impressions, i després d'aquest canvi d'impressions la Comissió tornà a presentar un altre dictamen que era una modificació del primer, però tan contraposat amb el criteri del Govern com el primer.

No hi ha hagut, doncs, discussió, sinó que es va redactar d'acord amb el que ja es digué: «Aquest és el criteri de la Comissió. No hi esteu d'acord? Presenteu-hi esmenes i vots particulars.»

I jo dic que aquest fet no fa més que traslladar el treball que, al meu entendre, calia realitzar a la Comissió, al Saló de Sessions, i, com dintre de la Comissió, havíem de sentir el Govern i veure en virtut de que el Govern en cas d'acceptar el dictamen de la Comissió rebutja el seu Projecte de Llei i perquè el rebutjava, i en quins punts el rebutjava; això que havíem de veure en la Comissió perquè arribéssim a una coincidència o a reduir tot el possible els punts de diferència. Perquè els vots particulars foren molts. Això s'ha transportat ara al Saló de Sessions i per això dic que aquest és un assumpte que en virtut de la forma com s'ha estudiat en la Comissió, o com no s'ha estudiat en la Comissió, és necessari que es transporti aquí quan estigui present el Conseller de Justícia i Dret per a poder aleshores discutir-lo i veure a què respon i què significa aquesta anomalia de la contraposició del dictamen de la Comissió amb el Projecte de Llei del Govern. (*Molt bé, en la Minoria de Lliga Catalana.*)

El Sr. GALÉS: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Galés.

El Sr. GALÉS: Sembla que tota la part antireglamentària de què es dolia el senyor Abadal està en la manera de treballar que havia emprat la Comissió. I aleshores concretava i precisava, dient: «l'habilitat — o la suposada i pretesa habilitat — de voler contraposar la Comissió amb el Govern». Ell insisteix sobre aquest punt i jo he de dir-li que això no deixa d'ésser més que una opinió particular seva, molt respectable, però que no reflexa pas la veritat, perquè en quant a nosaltres, Comissió parlamentària, se'ns encarrega el donar un dictamen sobre el Projecte del Govern, que el Govern ens el passa a la Comissió dient-nos d'una manera franca i oberta que és una base de discussió, que no fa programa tancat d'aquells punts, que nosaltres nodem estudiar-ho amb tota llibertat — aquesta és l'essència de les paraules

del senyor Conseller de Justícia i Dret pronunciades en aquest Saló de Sessions. I nosaltres, en virtut d'aquesta confiança expressada implícitament i explícitament a la Comissió, estem fent els nostres treballs, anem a la Comissió i li diem: «un Projecte de dictamen». Perquè és evident que sobre la ponència de Govern, el que havíem de fer nosaltres en primer terme era un estudi que respongués a la nostra ideologia, a la nostra manera de veure les coses, al nostre criteri. I això férem i ho presentàrem a la Comissió, perquè si nosaltres havíem de donar-li una base de treball, una base de discussió que pertanyés al criteri dels individus de la Comissió...

El Sr. SOL: I al criteri del Govern.

El Sr. GALÉS: Jo no sé si és necessari anar a explicar a cada Diputat que aquest criteri de la Comissió corresponia naturalment a una convivència perfecta amb el Govern, de què ja vàrem tenir nosaltres bona cura en anar a davant de la Comissió a explicar-li el nostre criteri, de què el nostre criteri mereixés l'aprovació del Govern, perquè del contrari nosaltres no hauríem anat a fer una labor positiva, hauríem perdut el temps, i era necessari que en aquesta representació de l'Esquerra, que és el Govern i l'Esquerra, que és la majoria de la Comissió, hi hagués una natural coincidència de criteri que responia i s'expressava en el dictamen que va donar com a base de treball.

Aquesta base de treball nostra, aquest Projecte de dictamen, van creure, i van creure molt bé les opinions de les oposicions, perquè coincidien amb nosaltres de què era necessari que vingués refrendat amb una explicació, almenys amb uns aclariments, amb la presència personal del Conseller de Justícia i Dret; i això va fer-se; i no va fer-se abans, perquè ja saben molt bé tots els senyors de la Comissió aquells deures d'un ordre primordial que pesen d'una manera major damunt de tots nosaltres, damunt del senyor Conseller de Justícia i Dret, deures que no li permetien que donada la rapidesa, donada la urgència del Projecte, pogués fer-se en l'ordre del temps aquell informe del Conseller, sinó que la informació va venir d'una manera oficial després, per bé que oficiosament haguessin cercat la manera de veure'l i de saber a quin criteri responia el ponent de la llei. De manera que no hi ha tal manca d'actuació reglamentària dintre de la Comissió, ja que si el mancament consistia en no saber quin era el criteri del Govern, el criteri del Govern va venir quan el senyor Conseller de Justícia i Dret va donar-nos la seva opinió, a fer-nos els seus oferiments, a acceptar una suggerència i no acceptar-ne d'altres...

El Sr. ABADAL: Demano per parlar.

El Sr. GALÉS: Aleshores, escoltat el senyor ponent i escoltades les manifestacions de les oposicions, de les Minories, aleshores nosaltres vàrem reformar el dictamen i vàrem reformar no el dictamen que havíem donat com a base de treball, sinó de l'única manera possible de fer aquestes coses; i ho vàrem reformar acceptant punts de vista, destriant-ne d'altres, etc. Voler dir avui que aquest dictamen de la Comissió no responia al criteri del Govern, no em sembla altra cosa que una habilitat política, molt política però molt inexacta perquè davant de si estem d'acord o no, no crec que sigui el senyor Abadal ni cap altre senyor per molt respectable que sigui, el qui ho pugui

dir; l'únic definidor és el Govern. Si el Govern i nosaltres diem que hi estem d'acord, no...

El Sr. CONSELLER DELEGAT: Jo tinc demanada la paraula...

El Sr. GALÉS: De manera, que la Presidència d'aquesta Comissió opina que ha evaquat el seu dictamen d'acord amb el criteri del Govern i, mentre no es demostrï el contrari, l'única base de treball és aquest dictamen.

Ara bé: hi ha un altre fet inexacte en la relació del senyor Abadal, i és el de què aquesta Comissió li digués mai: «No anem a discutir article per article, no anem a deliberar.» Nosaltres, en la Comissió, vàrem dir-li que estàvem a la seva disposició per passar-hi tantes hores com ell cregués convenient, discutint article per article, ja que no es pot discutir capítol per capítol, perquè només n'hi ha un. De manera que si el senyor Abadal va renunciar a aquest dret, va renunciar a aquest perfecte dret de discutir punt per punt tots els de la Llei, va ésser per un convenciment íntim que — dintre d'un to cordial i amistós — vàrem tenir entre tots de què teníem els punts de vista tant apartats els uns dels altres; que obeïem a una ideologia en aquest fet concret tan dissemblant, que era absolutament inútil de què anéssim a perdre el temps discutint article per article. Ells havien dit el seu criteri quin era. La Lliga Catalana havia manifestat quin era el seu, que a ella li semblava el bo per a resoldre aquests conflictes, i nosaltres vàrem veure que era absolutament diferent dels nostre, que no hi havia concordança possible. Els vàrem advertir: «Voleu discutir?» Discutim tant com vulgueu. És molt difícil que dos punts de vista tan oposats, tan contraris, puguin coincidir.» No obstant no ens vàrem negar pas a la conversa. El mateix vàrem fer amb les altres oposicions. Ara bé: van entendre els uns i els altres que allò útil i propi era fer un vot particular, és a dir, un dictamen que no fos el de la Majoria, i aquest seguís el camí parlamentari, que jo entenc que és l'únic viable en aquests instants. Puntualitzats i concretats els fets, no tinc res més a afegir, de moment. (*Molt bé, en la Majoria.*)

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Abadal.

El Sr. ABADAL: Jo voldria puntualitzar, senyor Galés, una mica el que ha succeït, i em sembla que en les paraules del senyor Galés jo hi trobaré la veritat d'allò que jo he dit abans i la necessitat de què aquest assumpte es vingui a tractar aquí de banc a banc amb el Govern present. En primer lloc, recordi el senyor Galés que el primer dia parlàrem de què fos base de discussió el Projecte de Llei del Govern, i que tots l'acceptàrem com a base de discussió, sense perjudici dels criteris per contraposar de cada una de les parts al Projecte del Govern.

El Sr. COMORERA: Em permet el senyor Abadal?

El Sr. ABADAL: Amb molt de gust.

El Sr. COMORERA: Tots no; nosaltres no.

El Sr. GALÉS: (*Referint-se als senyors Diputats de Lliga Catalana.*) És que era millor aquell del Govern, per a ells. Els hi anava molt més bé.

El Sr. ABADAL : El senyor Comorera va dir que ell tenia el criteri completament oposat.

El Sr. COMORERA : Ni com a base de discussió.

El Sr. ABADAL : El senyor Comorera s'hi va oposar o va dir que presentava des del primer moment un vot particular completament contradictori al del Govern ; però no s'havia parlat no obstant de què es discutís amb la base del Govern.

El Sr. COMORERA : Em permet un aclariment ? Jo vaig dir en començar les sessions que el Projecte del Govern, al meu entendre, era tan dolent que ni com a base de discussió servia. Això vaig dir jo.

El Sr. ABADAL : I que presentaríeu un vot particular. Ara bé ; això no es va arribar a posar, sinó que a l'endemà de la reunió, ve la majoria de la Comissió dient : « Nosaltres hem formulat aquest Projecte nou », i nosaltres vàrem demanar llavors l'assistència del senyor Conseller de Justícia i Dret, assistència que el senyor Galés en el dia d'avui ve a afirmar que realment era necessària.

El Sr. GALÉS : Convenient.

El Sr. ABADAL : No solament convenient, sinó necessària ; i recordi el senyor Galés que en els primers moments pretenia — jo no sé si el senyor Galés sol o la majoria de la Comissió — que la consulta amb el senyor Conseller de Justícia i Dret ja la faria la majoria de la Comissió, i que nosaltres vàrem dir : « No, no ; no és qüestió de la majoria de la Comissió, és qüestió que la Comissió la senti, que la informació del senyor Conseller de Justícia i Dret sigui davant de totes les oposicions, que el sentim i li poguem fer les nostres observacions. » Ve llavors el senyor Conseller de Justícia i Dret, i, en virtut de les nostres manifestacions de llavors i de les que féu després, es presenta un altre dictamen completament diferent, i sobre aquest no s'ha sentit el senyor Conseller de Justícia i Dret dintre la Comissió. L'haurà sentit el senyor Galés, l'haurà sentit la majoria de la Comissió, però no dintre la Comissió, és el que ha dit la V. S. Per consegüent, torna a posar la discussió en la forma que he dit. Si el dictamen que ens presenta la Comissió és un dictamen que no s'ha discutit dintre la Comissió, amb les manifestacions del senyor Conseller de Justícia i Dret i amb les manifestacions que les oposicions hi haguessin pogut fer, és un dictamen que s'haurà de discutir ara aquí en el Parlament, i aquí hem de sentir al senyor Conseller de Justícia i Dret i hem de saber en el cas que s'hagi contradit, si és que s'ha contradit, perquè s'ha contradit, perquè ha deixat de consignar coses que hi havia consignades en el seu Projecte ; que hi havia d'allò que ell havia dit que si bé deixava a la discussió del Parlament el seu Projecte de Llei, hi havia un punt en el qual no passaria i que abans de passar-ne deixaria aquest banc. Hem de saber quin és aquest punt ; de manera que hem de sentir al senyor Conseller de Justícia i Dret per a veure com estan les coses, com s'ha reulat del principi, i si, en definitiva, arribem a la solució de la qüestió. Aquest és el meu criteri, i per això

demano que la discussió d'aquest Projecte es faci davant el Conseller de Justícia i Dret.

El Sr. CONSELLER DELEGAT : Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT : Té la paraula el senyor Conseller Delegat.

El Sr. CONSELLER DELEGAT : Em permetran que no entri en el fons de l'assumpte debatut en bona part del diàleg entre el senyor Abadal i el President de la Comissió, senyor Galés, en la marxa interior de la discussió del Projecte de Llei de solució dels conflictes derivats dels contractes de conreu en el si de la Comissió. Jo aniré — i em sembla que aquesta és la intenció que tenia el senyor Abadal — en nom del Govern a recollir el que hi hagi de fons en allò que havia indicat en la seva primera intervenció. No sé si la intervenció del senyor Abadal és — com l'ha qualificada el senyor Galés — una habilitat política ; en canvi, tinc el convenciment que hem estat bastint al voltant d'aquest assumpte, en aquestes darreres intervencions, una bombolla de sabó, absolutament inconsistent com a bombolla de sabó ; jo voldria desfer-la i deixar les coses tan clares, perquè em sembla que estan d'acord amb les normes reglamentàries i parlamentàries. Abans que parlés el senyor Abadal, abans d'una interrupció del senyor Sol, que deia que parlés el Govern, de manera que no és ara com un recurs polèmic, sinó com un propòsit anunciat abans, jo en una interrupció que m'he permès fer al senyor Serra i Moret, he dit que el senyor Conseller de Justícia i Dret prendria part en aquest debat, i parlaria en nom del Govern ; no era defugir la polèmica, era voler posar les coses en la forma en què parlamentàriament han de posar-se.

En venir aquí el Projecte del Govern, el Govern va presentar aquest Projecte, el Conseller de Justícia i Dret el va fonamentar, el va justificar i el va explicar : Estava llavors absolutament en el seu paper, fent llavors la presentació d'aquest Projecte. Però era en aquell moment que el Govern havia de parlar. Un cop el Projecte va passar a la Comissió que d'acord amb les normes reglamentàries i el dret que tenen els Diputats, la Comissió i el Parlament en conjunt per damunt el Govern, la Comissió representant del Parlament va fer una modificació a aquest Projecte i aquest Projecte va passar a ésser, pel fet que la Comissió llavors l'ha modificat, un Projecte de la Comissió i no un Projecte de Govern. Aquest Projecte de la Comissió comporta com és lògic una posició del Govern davant aquest Projecte. Quina és aquesta ? El fet de la nostra permanència en aquest banc em sembla que és tan explícit i clar que desfà tot equívoc. (*Molt bé, en la Majoria.*) Nosaltres ens hem de sentir — perdoneu-me la paraula, que voldria emprar termes tot el més parlamentaris possibles — però ofèn la nostra dignitat el que ens preguntem pel fet de què nosaltres estem i continuem aquí, quina és la nostra opinió, respecte el Projecte de la Comissió. És a dir, que tan poca estima teniu del que poguem ésser, que creieu que pel fet d'estar unes hores més o menys en aquests bancs hi estariem sense donar la conformitat a aquest Projecte ? Va dir el senyor Conseller de Justícia i Dret en nom

del Govern que presentava el Projecte i que en aquest Projecte hi havia un marge de transformació del mateix. Des del moment que nosaltres — i ho dirà explícitament el senyor Conseller de Justícia i Dret quan parli, i no tinc jo inconvenient en avançar-ho ara — des de l'instant que nosaltres estem aquí, que permaneixem en el Govern, és perquè donem la nostra conformitat al Projecte de la Comissió tal com el Projecte de la Comissió està redactat; una altra cosa seria veritablement indigna de nosaltres i no s'explica que es pugui creure que estem aquí sense donar la conformitat al Projecte. Voldria que això restés sense cap mena d'equívoc, que, com deia, és com una bombolla de sabó que voldria desfer.

Ara deia el senyor Abadal que era necessari saber fins a quin límit podria el Govern llavors donar la seva conformitat al dictamen de la Comissió. Ah, no, senyor Abadal! El Govern anirà indicant que hi pot estar d'acord o no amb el que la Comissió faci; en el moment en què no hi estés d'acord, allò correcte, allò reglamentari i parlamentari, seria retirar-se. Però el Govern no farà mai una coacció en el sentit de dir: «Nosaltres arribem fins aquí en aquesta posició determinada i d'aquí no passem.» La fixació del grau del marge, d'oposició del Govern, és en el nostre pensament, és en la nostra consciència, no pas en el pensament i en la consciència de les VV. SS. Nosaltres continuem en la mateixa posició que va fixar el Conseller de Justícia i Dret; nosaltres hem presentat un Projecte, com a ponència, que és susceptible de modificació. Si el Govern estima per la pau de Catalunya, per la solució d'aquest conflicte, que pot acceptar aquestes modificacions, ell restarà aquí i les defensarà; si nosaltres en un moment determinat aquestes solucions creguéssim que en lloc de contribuir a la pau moral i material de Catalunya podien ésser-li perjudicials, o que en el fons de la nostra consciència tot hi estant-hi d'acord, potser no poguéssim portar la responsabilitat derivada de les mateixes, llavors seria el moment en què el Govern explícitament, clarament, davant del Parlament, no amagats, sinó aquí a la llum del dia, com s'han de fer aquestes coses, vindria a explicar el seu dissenyiment i el per què creu que no pot passar per aquestes coses; però mentre no ho faci, mentre estigui en aquest banc, és que està d'acord amb les propostes de la majoria de la Comissió. (*Molt bé, en la Majoria.*)

El Sr. PRESIDENT: Resta clos l'incident. Té la paraula el senyor Serra i Moret. (*Protestes en els bancs de la Minoria de Lliga Catalana.*)

El Sr. ABADAL: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: No tinc inconvenient en concedir la paraula al senyor Abadal, però he d'advertir-li que estem en un debat antireglamentari. Té la paraula el senyor Abadal.

El Sr. ABADAL: Senzillament, perquè voldria aclarir alguna de les paraules del senyor Conseller Delegat; voldria que me les aclarís, perquè en el principi he entès que el senyor Conseller Delegat deia que acceptava el Govern el dictamen de la Comissió, és a dir, que el Govern rebutjava el Projecte de Llei que havia fet i acceptava el dictamen de la Comissió. Si el senyor

Conseller Delegat no hagués dit res més, jo en fer aquesta pregunta i obtenir-ne la resposta en tenia prou, però com al capdavant de les seves manifestacions, el senyor Conseller Delegat deia: «Dintre de la discussió poden haver-hi punts amb els quals nosaltres no hi estiguem conformes i ja sabem el que la nostra dignitat...»

El Sr. CONSELLER DELEGAT: Jo no he dit això, senyor Abadal.

El Sr. VIDAL I GUARDIOLA: Doncs nosaltres ho hem entès així.

El Sr. PRESIDENT: La Presidència pot aclarir sobre aquest punt, dient que no ha interpretat així aquestes paraules.

Diversos Srs. DIPUTATS de la Minoria de Lliga Catalana: Doncs ho semblava.

El Sr. CONSELLER DELEGAT: Ho aclariré. Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Conseller Delegat.

El Sr. CONSELLER DELEGAT: Només per a aclarir aquest punt. Jo no em referia a res del dictamen actual. El dictamen actual des del moment que nosaltres el tenim aquí, és conegut i públic, és que el Govern com a tal l'accepta. Una discussió parlamentària d'aquest Projecte i de l'altre Projecte que ha de venir, comporta sempre una sèrie de contingències imprevisibles que poden venir més endavant. Són a aquestes a les que ens referíem. Si arribés un moment — repetint i reiterant el que va dir el senyor Conseller de Justícia en la seva intervenció —, si arribés un moment en la discussió parlamentària en què el Govern creïés que no podia passar, ja sabia el que havia de fer. Fins a aquest moment, no ha arribat això.

El Sr. PRESIDENT: Resta clos l'incident. Té la paraula el senyor Serra i Moret.

El Sr. SERRA I MORET: Senyors Diputats: Deixeu-me només dir que en fer la suggerència a la Presidència de què si havia de parlar el senyor Conseller de Justícia, no intentava promoure aquest incident que s'ha produït, sinó que m'havien arribat notícies de la taula Presidencial segons les quals primer parlaria el senyor Conseller de Justícia i Dret i després nosaltres. No tenia cap altre objecte. Comprenc i sé els motius pels quals el senyor Conseller de Justícia no és aquí en aquest moment, que són justificats i, per consegüent, no era aquesta la meua intenció.

(*Ocupa la presidència el senyor Martínez Domingo, Vice-president segon de la Cambra.*)

Fet aquest aclariment, anem a la discussió del Projecte de Llei, que té per intenció la solució dels conflictes promoguts en els contractes de conreu. A Catalunya sabem tots que des de fa alguns anys hi ha hagut una pertorbació de la vida contraactual en l'explotació de les terres. Hi havia molts motius perquè aquests conflictes es promoguessin. En primer lloc, el fet de què la majoria dels contractes eren de naturalesa antiquada, que molts d'ells contenien clàusules que procedien de temps remotíssims, alguns d'ells de l'Edat Mitja; que hi havia involucrades en el ambient i en la vida d'aquests contractes una quantitat de servituds que produïen en l'ànim dels conreadors de

la terra un estat constant de descontent i de rebeldia que havia trobat en moltes ocasions manera de manifestar-se. Perquè són molts els que creuen que tota l'agitació actual en matèria de contractes de conreu és una cosa artificiosa promoguda per uns quants caps calents i vividors que han anat per les masies a agitar a la bona gent que treballava amb paciència, amb constància i fins amb entusiasme; i això no és veritat, perquè és ja cosa antiga i tradicional a Catalunya la manifestació del descontentament de tota la gent pagesa, manifestació la qual es produïa algunes vegades amb caràcters de violència i havia tingut ja fa més de cinquanta anys un moviment d'una força i d'una expressió si no igual, molt semblant a la que té avui el moviment que alguns en diuen dels rabassaires i que nosaltres direm, per a generalitzar-ho, de tots els conreadors de la terra.

No és, doncs, cap cosa nova. És una manifestació antiga a Catalunya, una manifestació que en aquests moments ha cridat més l'atenció perquè amb motiu de la proclamació de la República molts corrents continguts han trobat una vàlvula d'expansió, han pogut produir-se i manifestar-se, i el règim de llibertat en què vivim ha fet que moltes veus que abans restaven ofegades avui puguin sentir-se dels quatre punts cardinals. I no és altra cosa la sorpresa que té molta gent de veure que a Catalunya existeix aquest problema; existeix no solament a Catalunya, sinó que existeix gairebé a tot arreu del món, és un procés natural que segueixen tots els pobles. A tot arreu les classes oprimides es manifesten constantment, desitgen el millorament de les seves condicions; es produeixen pacíficament quant poden, violentament quan s'escau, però sempre es manifesten en un desig de millora i de reforma. I aquest moviment, que és universal, que es produeix a tot arreu, s'havia de produir, s'ha produït sempre a Catalunya, que en això té una tradició excelsa, una tradició potser la més gran de totes les de la seva història.

Per consegüent, no es cap fenomen improvisat, ni és res nou, ni és res que ens hagi de sorprendre, sinó que havia d'ésser una cosa que havia de cridar l'atenció dels governants des del començament i havien de cercar per tots els mitjans possibles, la forma de regularitzar aquest mateix moviment, que no cedirà encara que es doni satisfacció a les demandes presents, si no es troba la forma de regularitzar-lo, de donar-li forma legal i d'anar trobant solucions jurídiques per a les diferents etapes de progrés que desitgen i propugnen tots aquells que treballen la terra.

És, doncs, un oblit dels governants, és també un manament molt greu dels juristes de la nostra terra, que estaven no solament aferrats a la tradició, sinó al sentit més arcaic de la tradició i que desitjaven que la part més perjudicial d'aquesta tradició fos mantinguda i es considerés inviolable, com si fos un títol sacratíssim de Catalunya el que dintre de la nostra terra es mantinguessin encara algunes condicions de tipus feudal. Ni es feia honor a Catalunya, ni havien de sostenir-se, ni havien els nostres juristes de sostenir aquests punts de vista, sinó que ells havien d'ésser un vehicle de progrés, donant el camí per tal de què aquest desig de millorament dels nostres con-

readors pogués trobar un canal jurídic per on córrer.

Però tots aquests fets no s'han produït a Catalunya. S'han produït, com en altres manifestacions d'un ordre semblant, èpoques de repressió, èpoques d'una relativa llibertat. Altres vegades, una reacció en forma repressiva, i dintre d'aquestes alternatives ha anat creixent el moviment, s'ha anat estenent per totes les comarques i finalment ha arribat a representar un greu conflicte per a Catalunya. El Parlament de Catalunya tenia el deure i l'està complint, d'enfocar aquest problema en tota la seva integritat, i crec que ha seguit bé la norma de voler primer fer una pausa, resoldre els conflictes pendents, per a després amb serenitat, amb seny i amb temps, fixar les normes per què hauran de regir-se els nous contractes de conreu, perquè aquesta feina no podrà ésser de cap manera senzilla. És tan variada la producció de Catalunya, són tan distintes les feines del nostre camp, hi ha tantes classes de contractes i tantes formes d'executar la feina a Catalunya, que dintre d'aquesta gran complexitat serà molt difícil establir normes que serveixin per a tots. Podran, naturalment, trobar-se les bases dintre de les quals puguin córrer les noves formes de contractació de treball en el camp, però serà difícil arribar a una cosa que tingui la perfecció necessària per a poder solucionar tots els conflictes que d'una manera permanent han de suscitar-se en els contractes de conreu a Catalunya. No obstant, repeteixo, crec que s'ha seguit la pauta que havia de seguir-se; primerament buscar la solució dels conflictes pendents, i després enfocar d'una manera seriosa i el més ampla possible, el règim nou de contractació de treball a la terra.

Ara que, naturalment, no perquè nosaltres tinguem un prurit d'oposició, no perquè nosaltres siguem apassionats com alguns creuen, és perquè tenim potser el defecte d'opinar i de fixar-nos en les coses i de posar-hi el nostre modest judici, ens fa l'efecte que aquest dictamen de la majoria de la Comissió no soluciona els conflictes derivats de la interpretació o de l'anormalitat en seguir o complir els contractes de conreu. Ens fa l'efecte que no ho soluciona, encara que l'enunciat d'aquesta Llei en el seu primer article diu que l'objecte d'aquesta Llei és la solució dels conflictes derivats dels contractes de conreu plantejats en el període que va des del 14 d'abril del 1931. Hauríem de saber quina classe de conflictes són aquests, perquè n'hi ha de moltes classes de conflictes; poden haver-hi tots aquells conflictes, diguem-ne d'ordre particular, que hagin ocorregut en una esfera, no sé si més ampla, perquè els masovers, o els arrendataris, o els conreadors, s'hagin negat a complir els contractes sense apellar per res a cap llei, a cap disposició que els emparés, però hi ha també aquells que, a l'empar de disposicions del Govern de la República, han demanat la revisió de llurs contractes, i hi ha, finalment, aquells que han acudit a les Comissions arbitral o Jurats Mixtos a demanar també la revisió o la modificació de llurs contractes, i es troben en diferents estats totes aquestes qüestions; alguns, han aconseguit una reducció en llur arrendament, o de en la quota-part, en fi, en l'aportació que havia de donar-se al propietari; alguns han aconseguit, mitjançant aquests contractes de revisió, que els fos reduïda aquesta aportació; a altres, generalment a tots els que tenen les terres a parts, els ha estat negada la revisió de contracte.

Ens trobem, doncs, que en aquest Projecte, o en aquest dictamen, aquestes qüestions no estan resoltes, ni tan sols assenyalades. Ens trobem només que aquest dictamen, per a solucionar els conflictes que s'han promogut pel no compliment dels contractes de conreu, diu només que, durant el temps expressat, és a dir, durant aquest període de l'article anterior, el propietari no podrà reclamar interessos, ni danys ni perjudicis per raó de la part que li correspon percebre segons aquest article, i que no hagi rebut; i la part que li correspon percebre segons aquest article, és el 50 per 100 d'allò que pagava segons el contracte. Però, ¿quins són els que han de beneficiar-se del contingut d'aquest article? Jo per la meua part no ho entenc; jo no sé quins són els que d'una manera taxativa i directa poden beneficiar-se'n. Aquest dictamen no ho diu, perquè diu: «Aquesta part a percebre pel propietari serà la que s'hagi fixat de mutu acord com a solució dels conflictes plantejats. Quan els conreadors hagin retingut totalment la renda o quota-part establerta amb anterioritat al 14 d'abril del 1931, el propietari podrà reclamar, i el conreador haurà de pagar, el que falti per a completar el 50 per 100 de la renda o quota-part establerta amb anterioritat al 14 d'abril.» I si resulta que hi ha hagut un judici de revisió i s'ha rebaixat més del 50 per 100 de l'arrendament, ¿és que també haurà de refer aquest 50 per 100 l'arrendatari i el conreador? ¿Es que si no s'ha admès la revisió i s'ha quedat amb la meitat, o s'ha quedat amb la totalitat del producte de la terra, haurà de lliurar el 50 per 100? Es que aquests casos, al meu entendre, haurien d'especificar-se, que per això nosaltres varem recórrer a fer un vot de totalitat per a fixar un criteri que generalitzés aquestes qüestions.

Al nostre entendre aquest Projecte de Llei no solucionarà els conflictes derivats del no compliment dels contractes de conreu. No perquè no tingui la bona intenció de resoldre'ls, sinó perquè és incomplet i perquè pot donar lloc a un sens fi d'interpretacions, i, sobretot, a una immensa quantitat d'injustícies. Perquè jo pregunto a la majoria de la Comissió: ¿Creieu que solament tenen raó aquells que s'han quedat amb la totalitat de la collita, o aquells que no han pagat l'arrendament? ¿Creieu que són els únics que tenen raó? ¿Que tots els que bonament consignaren la quantitat i demanaren un judici de revisió, i que els fou denegat, els fou denegat perquè no tenien raó? ¿A tots aquests els hem de condemnar a pagar per força, mentre que aquells que no han pagat, que no han pagat perquè han tigit l'audàcia de no pagar, o perquè algú els ha previngut que no paguessin, solament aquells són els que tenen raó? Jo crec que vosaltres amb aquest Projecte esteu cometent una veritable injustícia. Al meu entendre és necessari generalitzar tant com sigui possible, perquè les lleis no tenen altra objecte que generalitzar sempre, les lleis procuren no fer cap excepció. Si bé és veritat que de contractes pot haver-n'hi de justos i d'injustos, poden haver-n'hi de generosos i de restrictius, poden haver-n'hi de favorables per als propietaris, i altres favorables per als masovers, si bé és veritat que tot això pot succeir, com que no es pot fer una llei per cada

contracte, ni es pot preveure per cada cas la manera de resoldre'l, cal que es generalitzi. I quan hi ha hagut a Catalunya un aixecament tan immens, tan fort com aquest, que es deriva d'aquestes qüestions del no compliment dels contractes de conreu, ¿no creieu vosaltres que era l'hora de generalitzar i dir si tenien tots raó o no en tenien? Vosaltres podreu dir-me que ja vindrà l'hora d'arrreglar-ho quan es faci el Projecte definitiu que ha de regular els contractes de conreu, però jo us he de dir que és necessari un règim provisional que tingui almenys un aspecte de justícia, que no sigui solament un règim provisional per a sancionar el que hagin fet els més audaciosos, que els que són més audaciosos no és que tinguin més raó; que els que no tinguin audàcia, no és que tinguin raó, que en alguns casos potser en tinguin molta més.

(Ocupa la presidència el senyor Casanoves.)

Valdria tanmateix la pena que ens fixéssim en aquest fet, o sigui en què no forçosament, no sempre tenen més raó els que tenen més audàcia, sinó que, com ja he dit, poden tenir la raó precisament els que no tenen audàcia, els que no protesten. I resulta que aquí sols es sanciona en atenció a un fet d'audàcia, i això no té aspecte jurídic, per a dir-ho clar. Aquí es diu: «Els que no han pagat, que no paguin allò pactat, o que paguin tan sols la meitat.» Nosaltres no podem acceptar aquest principi, perquè creiem que el que no ha pagat, no forçosament té la raó. I respecte al pagament de la meitat creiem que cal establir per a tots, pels que paguen i pels que no han pagat, pels que estiguin en una situació i els que estiguin en una altra. Però sobretot, ha d'haver-hi una base perquè la llei sigui justa; i si els contractes són onerosos, si els que conreen la terra treballen en condicions oneroses, són no sols els que no paguen els que treballen en condicions oneroses, i es pot donar el cas de què per tots els conceptes, en tots els aspectes de la qüestió sigui més digne d'atenció un conreador que hagi pagat.

Si es fa una llei, és perquè aquesta llei es compleixi. Si nosaltres hem vingut a legislar a aquest Parlament perquè la gent compleixi aquelles lleis que nosaltres discutim i aprovem, no és just que el dia de demà premiem a la gent que no compleixi les lleis que nosaltres fem, dient que seran perdonats els que no paguin, perquè això és un mal principi i nosaltres no podem admetre'l. Nosaltres podem admetre en principi, que els contractes són tots onerosos, els pagesos de la nostra terra treballaven en males condicions i els contractes havien d'humanitzar-se, de fer-se més humans, però no sols per als que no paguen, sinó per tots, per aquests i per als que paguen.

Nosaltres ens hem atrevit a fer un vot particular en aquest sentit, i diem nosaltres, en el vot particular, que ha arribat l'hora de revisar tots els contractes de la terra, de revisar tots els contractes de la terra de Catalunya i que durant aquest període de revisió es pagui sols el 50 per 100 mentre el Parlament legisla sobre la matèria; però que aquest principi sigui general i que no beneficiï tan sols uns quants privilegiats, que no beneficiï sols els que tinguin més audàcia o més protecció de les autotitats o s'hagin valgut més de les circumstàncies anormals per que estem passant.

En aquest dictamen, al nostre entendre, hi han

altres defectes, però són defectes que s'esmenarien fàcilment; però això fóra anar al detall i, en el nostre entendre, allò bàsic és això; és el que en aquest dictamen es conté quan es diu que aquells que no hagin pagat, únicament aquells que no hagin pagat, pagaran el 50 per 100, i també es diu que els que no hagin fet cap reclamació seguiran pagant el que pagaven abans. És clar que se'm podrà dir que si els conreadors podien tots demanar una revisió de contractes perquè les disposicions eren de caràcter general i tots podien beneficiar-se de les mateixes, aquells que no ho han fet haurien d'estar satisfets de les condicions en què treballaven. Per això us he de dir que nosaltres no podem acceptar aquesta opinió de les coses, i més tractant-se d'una qüestió del camp. Vosaltres sabeu que hi ha molta gent escampada per les masies i que no és aquesta gent la que precisament treballa en les millors condicions, sinó en les pitjors del món, que són els que no s'han assabentat de què hi hagi República, i trigaran molt temps en assabentar-se de què ells tinguin la possibilitat de demanar una revisió de contracte amb la possibilitat d'arribar a ésser escoltats i atesos. I crec que aquests pobres ciutadans, allunyats de tota esfera de poder, de protecció oficial i fins de protecció social, són els primers als quals hauríem d'emparar i els primers als quals hauríem d'adreçar-nos perquè trobessin en les nostres lleis, aquella protecció que no poden tenir per si mateixos. Per tot això, nosaltres puntualitzem, dient que voldríem que les solucions als conflictes pendents haurien de donar-se per una llei general, dient que tots els contractes estan en període de revisió i que tots han de pagar en aquest període el 50 per 100 del que deurien pagar. Així no es crearà conflicte de cap mena, perquè serà una llei de caràcter general i tots sabran a què atendre's, perquè serà inútil que es vulgui cobrar més del 50 per 100.

Creiem que les coses fetes en aquests termes serien molt més clares i netes, i, sobretot, molt més justes, i no donarien lloc a tantes discussions.

Nosaltres creiem que aquestes coses no s'han de tractar en termes de gran complicació jurídica, sinó que s'han de resoldre per mitjà de lleis tan clares com aquelles que estan gravades en la memòria dels nostres pagesos ja per tradició, fins al punt de què molts d'ells poden donar-nos lliçons en matèria jurídica, perquè saben molt millor que nosaltres quins són els costums i quins són els tractes, encara que aquests no siguin escrits i fins ni pactats verbalment. Sí; són molts els pagesos que saben per què s'han de fer tals coses en tal època i per què han de complir tals obligacions o tals altres, i ho saben per tradició. I convindria molt que nosaltres, en modificar aquestes lleis i aquestes normes, i aquestes nocions que tenen els nostres pagesos, nosaltres els donéssim normes igualment senzilles i clares que ells les poguessin assimilar fàcilment en forma que fóra per a ells com un codi dintre de la seva mentalitat i ho poguessin transmetre fàcilment a llurs fills. Convindria molt que nosaltres féssim coses objectives, senzilles i clares en aquesta matèria; crec que no serà difícil fer-les si es compta amb la col·laboració de la gent que sigui coneixedora autèntica de les qüestions de la terra, perquè els juristes estan bé, són convenientes per qual-

sevol intent de legislació d'aquesta classe, però també són molt convenientes els autèntics treballadors de la terra que estan en condicions de prestar-nos grans serveis en aquest ordre, en l'ordre de fer una llei de caràcter objectiu i de senzilla per a poder-la aplicar sense grans dificultats ni complicacions. Nosaltres hem de tenir molt en compte les aspiracions d'una classe que, en aquest cas, és una classe molt diversa i complexa; però en tenir en compte les aspiracions d'una classe i fins tota aquella part d'ideologia que la pugui inspirar, hem de tenir en compte, en legislar sobre aquesta matèria, amb un esperit liberal, no sols conservar, sinó fomentat, la nostra riquesa agrícola, perquè la riquesa agrícola, no és filla mai, o gairebé mai, de l'esforç del propietari, sinó del conreador de la terra, i aquesta riquesa serà tant més fomentada quant més amable fem el treball del conreador. Sí, així la riquesa de la nostra terra augmentarà, així augmentarà la producció a la nostra terra. Creiem, doncs, que nosaltres estaríem en condicions de fer una bona Llei de contractes de conreu, si abans adoptéssim ja aquestes normes de generalitat de què parlàvem, no premiant e's més audaciosos, sinó posant a tots els conreadors de Catalunya en situació de donar-los-hi a entendre que la llei que farem no recularà del que es faci ara en un règim transitori, perquè si en un règim transitori es diu que s'han de sostenir els contractes, tots aquells que no hagin estat modificats i que s'ha de pagar l'estipulat en aquests contractes, això podria ésser una bona posició jurídica, però és una posició perfectament contrària al dret en aquest cas, perquè resulta que els que han mancat a la juridicitat seran premiats i seran els que tindran un avantatge en aquesta llei transitòria o de solució pels conflictes dels contractes de conreu. Jo faig aquestes observacions avui, encara que d'altres pensava fer-ne, però per les raons que, en començar aquest debat, s'han aduït, crec que val més que guardem moltes d'elles per quan hi hagi aquí el senyor Conseller de Justícia i Dret. És molt probable que el senyor Conseller de Justícia i Dret, en fer l'exposició dels motius que l'hagin induït a acceptar modificacions tan substantives en el Projecte com les que es proposen en aquest dictamen, ens faci veure les causes que ho justifiquin, i és molt possible que ens pugui dir també el per què d'això que nosaltres ara no entenem. Per aquests motius, hem de guardar-nos aquests i altres arguments per a quan vingui el senyor Conseller de Justícia i Dret a explicar-nos els motius que l'indueïren al canvi de criteri.

No vull parlar del Projecte que havia presentat el Govern, perquè aquell Projecte ja és mort; he de dir, però, que em fa l'efecte que, totalment, estava molt més ben fet que aquest, que és el fruit d'una improvisació, que potser és poc meditat, que no soluciona, aquest, els conflictes, sinó que pot produir-ne molts de nous i que la suspensió de les actuacions judicials i que totes aquestes coses que es preveuen no són prou per a contenir els conflictes. No tots els conflictes es porten al Jutjat. N'hi ha molts que no arriben ni a la Comissió Mixta ni al Jutjat, i hauríem de preveure més els que no hi arriben que els que hi

arriben, i jo us asseguro que si aquest dictamen preval i s'aprova, els conflictes es multiplicaran immensament. Seria una contradicció de la lògica si això no succeís, perquè realment si s'ensenya el camí pel qual es pot aconseguir que la llei sanciona aquella part de justícia que nosaltres no fem i que s'aprovi i que es justifiqui, llavors els conflictes es multiplicaran i no hi haurà règim jurídic en el camp de Catalunya. Nosaltres som tan liberals com podem ésser-ho. Dintre de l'economia del camp desitjariem que el que treballa tingués, no solament tota la retribució, sinó també aquelles coses que no ve a to dir-les ara, però sense que volguem modificar la societat creiem que dintre dels contractes de conreus és permisible, sense perjudicar l'economia, sinó fomentant-la, que siguin molt més ben retribuïts els treballs del camp, que la gent tingui una vida més digna i que es faci més digna i que es faci més possible que treballi amb alegria i satisfacció i que creï la riquesa que necessita el país, però creiem que això no s'aconseguirà amb Projectes com aquest, amb Projectes com aquest — i ho dic així per no dir-ho d'una altra manera — que amb el desig de satisfer unes ànsies el que es fa és crear una anarquia, i una anarquia de mal gènere, ja que es crea una anarquia, no d'una classe contra una classe, sinó dintre de la mateixa, on hi haurà els satisfets i els insatisfets, on hi haurà els contents i els que no poden estar contents, i on hi haurà, sobretot, la subversió del sentiment de l'home que té el sentiment de complir, ja que, en endavant, veurà

que com més malament es compleixi més bé es recompensarà. Desitgem, doncs, modificar això en el aspecte de totalitat, i si fos possible, en molts altres aspectes, tal com suggerim nosaltres en el nostre vot particular. Quan vingui l'hora de defensar aquest vot particular, ja direm els fonaments que tenim per a sostenir-lo, però el principi és que creiem que no són solament els que no han complert els contractes, sinó tots els contractes que estan en males condicions a Catalunya i, per a generalitzar, tots els de Catalunya, els que tinguin dintre d'un règim transitori una reglamentació igual i puguin regir-se tots per un ordre general, fixant el 50 per 100 o el que sigui, però basant-se en un ordre general que eviti tota injustícia.

ORDRE DEL DIA

per a la sessió de dimecres

1. Precs i preguntes.
2. Continuació de la discussió del dictamen de la Comissió sobre el Projecte de Llei, creant un Institut contra l'Atur forçós.
3. Continuació de la discussió del dictamen de la Comissió especial sobre el Projecte de Llei relatiu a la resolució dels conflictes derivats dels contractes de conreu.

(S'aixeca la sessió a dos quarts de nou menys tres minuts de la vetlla.)